

TERMINOLOGY

GENETIC RESOURCES
AND
BIOSAFETY

Ministerstvo životního prostředí
Praha 2008

Kol. autorů (2008): Termíny z oblasti genetických zdrojů a biologické bezpečnosti. Ministerstvo životního prostředí, Praha. Část I. Genetické zdroje, 53 pp. Část II. Biologická bezpečnost, 48 pp.

Team of Authors (2008): Terms on Genetic Resources and Biosafety. Ministry of the Environment, Prague. Part I. Genetic Resources, 53 pp. Part II. Biosafety, 48 pp.

Část I. Genetické zdroje

Autoři: RNDr. Václav Buriánek, CSc., Ing. Ladislav Dotlačil, CSc., Ing. Petr Hanzelka, PhD., RNDr. Evžen Kůs, Ing. Věra Mátlová, RNDr. David Novotný, Ph.D., Ing. Milena Roudná, CSc., Ing. Zdeněk Stehno, CSc. (Ed.)

Část II. Biologická bezpečnost

Autoři: Ing. Zuzana Doubková, RNDr. Jaroslav Maršálek, CSc., Ing. Václav Rouda, Ing. Miroslav Večeřa

Konzultace a revize textu: Prof. Jan Káš, DrSc., RNDr. Slavomír Rakouský, CSc., Ing. Milena Roudná, CSc., DG Translation EK, Brusel

Odborná a technická spolupráce: Ing. Jaroslav Dobrý, DrSc.

Jazyková revize – čeština: PhDr. Eva Buráňová, CSc.

Obsah / Contents

Předmluva / Foreword	4
Zkratky / Acronyms	5
Část I. Genetické zdroje / Part I. Genetic Resources	
Termíny s definicemi / List of Terms with their Definitions	13
Citované zdroje / Reference	14
Rejstřík anlicko - český / Index English – Czech	47
Část II. Biologická bezpečnost / Part II. Biosafety	
Úvod k části II. / Introduction to Part II.	2
Termíny s definicemi / List of Terms with their Definitions	3
Rejstřík anlicko - český / Index English – Czech	44

Zkratky / Acronyms

ABS Přístup ke genetickým zdrojům a rozdělování přínosů z nich.	ABS Access and Benefit Sharing
AEGIS Evropský integrační systém genových bank	AEGIS A European Genebank Integration System
AGRIS Mezinárodní informační systém pro zemědělské vědy a technologie	AGRIS International Information System for the Agricultural Sciences and Technology
BCH Informační systém biologické bezpečnosti (Cartagenský protokol o biologické bezpečnosti) Bio-kulturní dědictví (kolektivní)	BCH Biosafety Clearing House (Cartagena Protocol on Biosafety) Bio-cultural Heritage (Collective)
BGCI Mezinárodní sdružení botanických zahrad	BGCI Botanic Gardens Conservation International
BRC Biologické centrum biologických zdrojů	BRC Biological Resource Center
BTWC Úmluva o biologických a toxických zbraních	BTWC Biological and Toxic Weapons Convention
CA/CAs Kompetentní orgán / kompetentní orgány	CA/Cas Competent authority /competent authorities
CABRI Společný přístup k biologickým zdrojům a informacím	CABRI Common Access to Biological Resources and Information
CBD Úmluva o biologické rozmanitosti	CBD Convention on Biological Diversity
CCD Úmluva o boji proti desertifikaci	CCD Convention to Combat Desertification
CEPA Komunikace, výchova a zvyšování povědomí veřejnosti	CEPA Communication, Education and Public Awareness
CGIAR Konzultativní skupina pro mezinárodní zemědělský výzkum	CGIAR Consultative Group on International Agricultural Research
CGRFA Komise pro genetické zdroje pro výživu a zemědělství	CGRFA Commission on Genetic Resources for Food and Agriculture
CHM Informační systém Úmluvy o biologické rozmanitosti	CHM Clearing House Mechanism (CBD)
CIFOR	CIFOR

Středisko pro mezinárodní lesnický výzkum	Centre for International Forestry Research
CIMMYT Mezinárodní středisko pro šlechtění pšenice a kukuřice	CIMMYT International Wheat and Maize Improvement Centre
CITES Úmluva o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin	CITES Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora
CMS Úmluva o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů	CMS Convention on Conservation of Migratory Species of Wild Animals
COP Konference smluvních stran	COP Conference of the Parties
COP/MOP Konference smluvních stran CBD sloužící jako zasedání smluvních stran Cartagenského protokolu	COP/MOP Conference of the Parties to the CBD, serving as the Meeting of the Parties to the Cartagena Protocol
CPB Cartagenský protokol o biologické bezpečnosti	CPB Cartagena Protocol on Biosafety
CSD Komise pro udržitelný rozvoj	CSD Commission on Sustainable Development
DAD-IS Informační systém zaměřený na rozmanitost domácích zvířat	DAD-IS Domestic Animal Diversity Information System
DIT Dokumentace, informace a školení	DIT Documentation, Information and Training
DNA Kyselina deoxyribonukleová	DNA Deoxyribonucleic acid
EBRCN Evropská síť center biologických zdrojů	EBRCN European Biological Resource Centers Network
ECCO Evropská organizace sbírek kultur mikroorganismů	ECCO European Culture Collections' Organisation
EC/EK Evropská komise	EC European Commission
EC/ES Evropské společenství	EC European Community
ECP/GR Evropský kooperační program pro systémy zemědělských genetických zdrojů	ECP/GR European Cooperative Programme for Crop Genetic Resources Networks
EFABIS	EFABIS

Evropský informační systém zaměřený na rozmanitost hospodářských zvířat	European Farm Animal Biodiversity Information System
EIA Hodnocení vlivů na životní prostředí	EIA Environmental Impact Assessment
EPPO Evropská a středozezemská organizace ochrany rostlin (<i>týká se ochrany zdraví rostlin</i>)	EPPO European and Mediterranean Plant Protection Organization
EU Evropská unie	EU European Union
EUFORGEN Evropský program lesních genetických zdrojů	EUFORGEN European Forest Genetic Resources Programme
DG AGRI Generální ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova	DG AGRI Agriculture and Rural Development Directorate General
DG ENVI Generální ředitelství pro životní prostředí	DG ENVI Environment Directorate General
DG SANCO Generální ředitelství pro zdraví a ochranu spotřebitele	DG SANCO Health and Consumer Protection Directorate General
EFSA Evropská agentura pro bezpečnost potravin	EFSA European Food Safety Agency
ENGL Evropská síť laboratoří pro detekci GMO	ENGL European Network of GMOs Laboratories
ERA Hodnocení rizika pro životní prostředí	ERA Environmental Risk Assessment
ExCOP Zvláštní zasedání Konference smluvních stran	ExCOP Extraordinary Meeting of the Conference of the Parties
FAO Organizace OSN pro výživu a zemědělství	FAO Food and Agricultural Organization
FCCC Rámcová úmluva o změně klimatu	FCCC Framework Convention on Climate Change
FCCM Federace československých sbírek mikroorganismů	FCCM Federation of Czechoslovak Collections of Microorganisms
GATT Všeobecná dohoda o clech a obchodu	GATT General Agreement on Tariffs and Trade
GBA Zpráva o stavu biologické rozmanitosti ve světě	GBA Global Biodiversity Assessment
GBIF	GBIF

Globální databáze informací o biologické rozmanitosti	Global Biodiversity Information Facility
GEF Globální fond životního prostředí	GEF Global Environment Facility
GIS Geografický informační systém	GIS Geographic Information Systems
GISP Globální program pro invazní druhy	GISP Global Invasive Species Programme
GMO/GMOs Geneticky modifikovaný organismus / geneticky modifikované organismy	GMO/GMOs Genetically modified organism / genetically modified organisms
GMS Systém pro vedení genové banky	GMS Genebank Management System
GRST Věda a technologie v oblasti genetických zdrojů	GRST Genetic Resources Science and Technology
GTI Globální taxonomická iniciativa	GTI Global Taxonomy Initiative
GURTs Technologie využívající transgenose pro výrazné omezení plodnosti druhé generace živočichů či klíčivosti semen kultivarů	GURTs Genetic use restriction technologies
HYV Vysokovýnosová odrůda	HYV High Yielding Variety
IBPGR Mezinárodní rada pro genetické zdroje rostlin	IBPGR International Board for Plant Genetic Resources
ICCP Mezivládní výbor pro Cartagenský protokol o biologické bezpečnosti	ICCP Intergovernmental Committee for the Cartagena Protocol on Biosafety
IDA Mezinárodní ukládací místo	IDA International Depository Authority
ICIS Mezinárodní informační systém pro zemědělské plodiny	ICIS International Crop Information System
IIED Mezinárodní ústav pro životní prostředí a rozvoj	IIED International Institute for Environment and Development
IISD Mezinárodní ústav pro udržitelný rozvoj	IISD International Institute for Sustainable Development
IK Tradiční znalosti a postupy	IK Indigenous knowledge

IOBC Mezinárodní organizace pro biologickou a integrovanou ochranu proti rostlinným a živočišným škůdcům	IOBC International Organisation for Biological and Integrated Control of Noxious Animals and Plants
IOBC/WPRS Západní palearktická regionální sekce	IOBC/WPRS West Palearctic Regional Section
IPCC Mezivládní panel o změně klimatu	IPCC Intergovernmental Panel on Climate Change
IPEN Mezinárodní systém výměny rostlin	IPEN International Plant Exchange Network
IPF Mezivládní panel o lesích	IPF Intergovernmental Panel on Forests
IPGRI Mezinárodní ústav pro genetické zdroje rostlin	IPGRI International Plant Genetic Resources Institute
IPPC Mezinárodní úmluva o ochraně rostlin	IPPC International Plant Protection Convention
IPPC Integrovaná prevence a omezování znečištění	IPPC Integrated Pollution Prevention and Control
IPR Práva duševního vlastnictví	IPR Intellectual Property Rights
ISIS Mezinárodní systém pro soupis druhů	ISIS International Species Inventory System
ITPGRFA Mezinárodní smlouva o genetických zdrojích rostlin pro výživu a zemědělství	ITPGRFA International Treaty on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture
ITTO Mezinárodní organizace pro tropické dřevo	ITTO International Tropical Timber Organization
IUCN Světový svaz ochrany přírody	IUCN World Conservation Union
JRC EC Společné výzkumné středisko Evropské komise	JRC EC Joint Research Centre of European Commission
LMO/LMOs Živý modifikovaný organismus / živé modifikované organismy	LMO/LMOs Living modified organism / living modified organisms
MAB Člověk a biosféra (<i>program UNESCO</i>)	MAB Man and the Biosphere (<i>UNESCO Programme</i>)
MAT Vzájemně dohodnuté podmínky	MAT Mutually Agreed Terms
MCPFE	MCPFE

Ministerská konference na ochranu lesů v Evropě	Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe
MDG Rozvojové cíle tisíciletí	MDG Millenium Development Goals
MINE Evropská informační síť pro mikroorganismy	MINE Microbial Information Network Europe
MOA/MAA Nejoriginálnější vzorek / nejvhodnější vzorek	MOA/MAA Most original accession / most appropriate accession
MoU Memorandum o porozumění/spolupráci	MoU Memorandum of Understanding
MSDN Informační síť o mikrobiálních kmenech	MSDN Microbial Strain Data Network
MTA Dohoda o přenosu materiálu	MTA Material Transfer Agreement
MV Moderní odrůda	MV Modern variety
NBF Opatření pro zajištění biologické bezpečnosti	NBF National Biosafety Framework
NCA Kompetentní instituce smluvní strany	NCA National Competent Authority
NFP Kontaktní místo/osoba smluvní strany	NFP National Focal Point
NFP Národní lesnický program	NFP National Forest Programme
NGO/NGOs Nevládní organizace	NGO/NGOs Non-governmental organization / non-governmental organizations
OECD Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj	OECD Organization for Economic Cooperation and Development
PIC Předběžný / Předem dohodnutý souhlas	PIC Prior Informed Consent
RA Hodnocení rizika	RA Risk Assessment
RASFF Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva	RASFF Rapid Alert System for Food and Feed
REFORGEN Globální informační systém FAO o lesních genetických zdrojích	REFORGEN FAO Global Information System on Forest Genetic Resources
SBSTTA	SBSTTA

Poradní orgán pro vědecké, technické a technologické záležitosti (CBD)	Subsidiary Body on Scientific, Technical and Technological Advice (CBD)
SCBD Sekretariát Úmluvy o biologické rozmanitosti	SCBD Secretariat of the Convention on Biological Diversity
SINGER Informační systém pro genetické zdroje (v rámci CGIAR)	SINGER System-wide Information Network for Genetic Resources (within CGIAR)
SPS Sanitární a fytosanitární dohoda (v rámci WTO)	SPS Sanitary and Phytosanitary Measures Agreement (within WTO)
TBFRA Odhad lesních zdrojů mírného a boreálního pásma	TBFRA Temperate and Boreal Forest Resources Assessment
TBT Dohoda o technických překážkách obchodu (v rámci WTO)	TBT Technical Barriers to Trade Agreement (within WTO)
TK Tradiční znalosti a postupy	TK Traditional Knowledge
TRIPS Dohoda o obchodních záležitostech duševního vlastnictví	TRIPS Agreement on Trade-related Aspects of Intellectual Property Rights
UN Spojené národy	UN United Nations
UNO/OSN Organizace spojených národů	UNO United Nations Organisation
UNCED Konference OSN o životním prostředí a rozvoji	UNCED United Nations Conference on Environment and Development
UNCTAD Konference OSN o obchodu a rozvoji	UNCTAD United Nations Conference on Trade and Development
UNDP Program OSN pro rozvoj	UNDP United Nations Development Programme
UNEP Program OSN pro životní prostředí	UNEP United Nations Environment Programme
UNESCO Organizace Spojených národů pro vzdělání, vědu a kulturu	UNESCO United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UNFF Fórum OSN pro lesy	UNFF United Nations Forum on Forests
UNIDO	UNIDO

Organizace OSN pro průmyslový rozvoj	United Nations Industrial Development Organization
UPOV Mezinárodní svaz pro ochranu nových kultivarů rostlin	UPOV Internatinal Union for the Protection of New Varieties of Plants
USDA Ministerstvo zemědělství USA	USDA United States Department of Agriculture
WAZA Světová asociace zoologických zahrad a akvárií	WAZA World Association of Zoos and Aquariums
WCMC Světové centrum pro monitorování ochrany	WCMC World Conservation Monitoring Centre
WDCM Světové centrum údajů pro mikroorganismy	WDCM World Data Centre for Microorganisms
WFCC Světová federace sbírek mikroorganismů	WFCC World Federation for Culture Collections
WHO Světová zdravotnická organizace	WHO World Health Organization
WIPO Světová organizace duševního vlastnictví	WIPO World Intellectual Property Organization
WRI Světový ústav pro zdroje	WRI World Resources Institute
WSSD Světový summit o udržitelném rozvoji (Johannesburg, 2002)	WSSD World Summit on Sustainable Development (Johannesburg, 2002)
WTO Světová obchodní organizace	WTO World Trade Organization
WWF Světový fond ochrany přírody	WWF World Wildlife Fund

Part II. Genetic Resources

Terms – with special emphasis to access and benefit-sharing

TERMÍN A VÝZNAM - ČESKY

TERMÍN A VÝZNAM - ANGLICKY

A	
<p>Adaptace Vývojový proces, kterým se druhy mění v čase v reakci na prostředí. (Jarvis 2000)</p>	<p>Adaptation The evolutionary process by which species change over time in response to their environment. (Jarvis 2000)</p>
<p>Agroekosystém Prostor, ve kterém probíhá zemědělská výroba zahrnující veškeré obsažené organismy a faktory prostředí a který funguje s lidskou pomocí jako stabilní systém s cirkulujícími toky materiálu a energie. (Gliessman 1998)</p>	<p>Agroecosystem A site of agricultural production, including all organisms and environmental factors within it, which functions with human assistance as a stable system with circular flows of material and energy. (Gliessman 1998)</p>
<p>Agrolesnictví Začlenění stromů a keřů do zemědělské praxe. (Jarvis 2000)</p>	<p>Agroforestry The integration of trees and shrubs into agricultural practices. (Jarvis 2000)</p>
<p>Agromorfologický znak Fenotypový znak rostliny, který může být morfologický, agronomický nebo užitkový, užívaný zemědělci nebo vědci k identifikaci odrůdy. (Jarvis 2000)</p>	<p>Agromorphological characteristic A phenotypic trait of a plant, which may be morphological, agronomic or use-related, used by farmers or scientists to identify a crop variety. (Jarvis 2000)</p>
<p>Aktivní kolekce (genetických zdrojů rostlin) Kolekce genetických zdrojů uchovávaná a využívaná pro střednědobé a dlouhodobé uchování genetických zdrojů. Vzorky genetických zdrojů odebírané z této kolekce jsou poskytovány uživatelům, při určitém snížení zásoby též pro regeneraci. Tato kolekce má trvalý charakter, podle potřeby je průběžně obnovována regenerací (při poklesu jejich životnosti či vyčerpání zásob v důsledku poskytování vzorků uživatelům). (Terminologický slovník ČAZV)</p>	<p>Active collection (of plant genetic resources) Collection of plant genetic resources maintained and used for medium- and long-term genetic resources maintenance. Samples of plant genetic resources taken from the collection are provided to users. In reduction of seed supply the samples are used for regeneration as well. The collection has permanent character, when necessary it is continuously regenerated (in case of viability decrease or exhaustion of seed supply owing to providing samples to users). (Terminological Vocabulary of CAAS)</p>
<p>Anamorfa Stadium (forma nebo morfa) houby charakterizované nepohlavními sporama nebo absencí spor; imperfektní stadium (stav). (Kirk et al. 2001; Kůdela et Braunová Eds. 2007)</p>	<p>Anamorph The state (form or morph) of the fungus characterized by asexual spores (conidia) or the absence of spores; imperfect state (or stage). (Kirk et al. 2001; Kůdela et Braunová Eds. 2007)</p>

<p>Arboretum Sbírka stromů, obvykle přístupná veřejnosti, představující významné druhy. (BGCI)</p>	<p>Arboretum Collection of trees often open to the public that represents important species. (BGCI)</p>
<p>Autochtonní porost Porost pocházející z nepřetržitého přirozeného zmlazení, nebo založený uměle z reprodukčního materiálu generativního původu, který byl sklizen v autochtonním porostu a následně vysazen na stejném místě nebo v jeho těsné blízkosti. (Zákon 149/2003 Sb.)</p>	<p>Autochthonous stand Stand originated from continuous nature regeneration or established artificially from reproductive material of generative origin, which have been harvested in autochthonous stand and have been planted subsequently in the same site or in its close vicinity. (Act 149/2003)</p>
B	
<p>Banka (archiv) explantátů Trvalé zařízení dlouhodobě uchovávající explantáty lesních dřevin ve specifických podmínkách. Explantáty lesních dřevin se ukládají v explantátové bance (archivu) na základě doporučení pověřené osoby. Charakteristika, způsob založení a uchovávání a možnosti využití materiálu se řídí statutem ústřední banky (archivu) explantátů. (Lesnický naučný slovník)</p>	<p>Bank of explants (archive) A permanent place serving to preserve in a long-term perspective the explants of forest tree species under specific conditions. Explants of forest tree species are stored on authorised expert recommendation. Characteristic, way of establishing, storing and possible use of material is directed by the status of the central archive (bank) of explants. (Forest Encyclopaedia)</p>
<p>Banka semenného materiálu (lesního osiva) Trvalé zařízení dlouhodobě uchovávající vzorky osiva lesních dřevin ve specifických podmínkách. Charakterizace jednotlivých oddílů lesního osiva v bankách osiva je dána jejich jednoznačnou identifikací (původ, provenience, doba a způsob sběru apod.) a výsledky rozborů osiva, kterými se průběžně sleduje kvalita a zdravotní stav skladovaného osiva. Do banky lesního osiva se jednotlivé oddíly osiva vybírají na základě doporučení pověřené osoby. Osivo uložené v bance lesního osiva slouží pro šlechtitelské akce výzkumu a provozu (zakládání semenných porostů, ověřování uznaných porostů, testy potomstev apod.). (Instrukce MLVH ČSR 1985)</p>	<p>Forest seed bank Establishment for a long-term storage of samples of forest seeds in special conditions. Characteristics of individual parts of forest seed material in the bank are given by their unambiguous identification (origin, provenance, term and way of seed collection, etc.) and by the results of seed material analysis, carried out to check quality and health state of stored seeds. Individual portions of the seed material are selected according to authorized expert's recommendation. Seed material stored in the bank can be used for breeding serving for research or forest practice purposes (establishing of reproductive / seed stands, verification of stands certified to seed material collection, progeny testing etc.). (Ministry of Forests and Water Management CSR Instructions 1985)</p>

<p>BGCI – Mezinárodní sdružení botanických zahrad Organizace spojující světové botanické zahrady s cílem ochrany rostlin pomocí vědy, vzdělávání a zahradnických aktivit.</p>	<p>BGCI – Botanic Gardens Conservation International Organisation brings together the world's botanic gardens to work for plant conservation through science, education and horticulture.</p>
<p>Bio-kulturní dědictví (Kolektivní) Znalosti, inovace a praktiky původních a lokálních komunit, které jsou společně uchovávané a jsou spojeny s: tradičními zdroji a teritoriem; místními ekonomikami / místním hospodařením; různorodostí genů, odrůd, druhů a ekosystémů; kulturními a duchovními hodnotami; zvyklostními zákony/zákonitostmi danými socio-ekonomickým kontextem komunit. (iied)</p>	<p>Bio-cultural Heritage (BCH) (Collective) Knowledge, innovations and practices of indigenous and local communities which are maintained jointly and connected with traditional sources, local economics / local husbandry, diversity of genes, varieties, species and ecosystems, cultural and spiritual values, custom testimonies/regularities conditioned by socio-economical context of communities. (iied)</p>
<p>Biologická rozmanitost Rozmanitost živých organismů z různých prostředí, včetně - mezi jinými – suchozemských, mořských a dalších vodních ekosystémů a ekologických komplexů, jejichž jsou součástí; zahrnuje rozmanitost uvnitř druhů, mezi druhy a rozmanitost ekosystémů. (CBD)</p>	<p>Biological Diversity Variability among living organisms from all sources including, inter alia, terrestrial, marine and other aquatic ecosystems and the ecological complexes of which they are part; this includes diversity within species, between species and of ecosystems. (CBD)</p>
<p>Biologické zdroje Zahrnují genetické zdroje, organismy nebo jejich části, populace nebo jiné biotické složky ekosystémů, jež mají současnou nebo potenciální hodnotu využitelnou pro lidstvo. (CBD)</p>	<p>Biological resources Include genetic resources, organisms or parts thereof, populations, or any other component of ecosystems with actual or potential use or value for humanity. (CBD)</p>
<p>Bioprospekting Průzkum přirozených ekosystémů k získání ekonomicky cenných biotických produktů. (Kirk et al. 2001)</p>	<p>Bioprospecting The action of surveying natural ecosystems for economically valuable biotic products. (Kirk et al. 2001)</p>
<p>Biotechnologie Představuje technologickou aplikaci, která využívá biologické systémy, živé organismy nebo jejich deriváty s cílem vytvořit nebo modifikovat produkty nebo procesy pro specifické využití. (CBD)</p>	<p>Biotechnology Means any technological application that uses biological systems, living organisms, or derivatives thereof, to make or modify products or processes for specific use. (CBD)</p>
<p>Botanická zahrada Instituce spravující dokumentované sbírky živých rostlin pro vědecké, ochranné, výstavní a vzdělávací účely. (Wyse Jackson 2000)</p>	<p>Botanic garden Institution holding documented collections of living plants for the purposes of scientific research, conservation, display and education. (Wyse Jackson 2000)</p>

C	
<p>Cizosprašná (alogamická) rostlina Semenná rostlina, u níž je obvyklým, popř. jediným možným způsobem oplození cizosprašení, tj. sprášení květů pylem z květů cizího jedince. (Lesnický naučný slovník)</p>	<p>Cross-pollinated plant Seed plant which usual or even the only way of fertilization is through cross-pollination, i.e. flower pollination by pollen from flowers of another individual. (Forest Encyclopaedia)</p>
D	
<p>Dam Rodičovský jedinec samičího pohlaví, v terminologii plemenných knih výraz pro matku. (ISIS)</p>	<p>Dam In studbook terminology the female parental individual or mother. (ISIS)</p>
<p>Databanka genetických zdrojů zvířat Soubor elektronicky evidovaných údajů, který strukturou a formou evidence odpovídá a formálně vyhovuje potřebám mezinárodní komunikace (globální FAO databáze DAD-IS a regionální evropské databáze EFABIS). (NPKVGZ 2006) Databáze obsahující soupis genetických zdrojů hospodářských zvířat a jim příbuzných volně žijících druhů, včetně informací, které umožňují charakterizovat tyto zdroje. (FAO Glossary AGR)</p>	<p>Animal genetic resources databank A set of electronically registered data corresponding in its form and structure to the requirements of international communication (global FAO database DAD-IS and European database EFABIS). (NPCUGR 2006) A databank that contains inventories of farm animal genetic resources and their immediate wild relatives, including any information that helps to characterize these resources. (FAO Glossary AGR)</p>
<p>Dlouhodobá konzervace Konzervace pro potřeby uchování kultur mikroorganismů na dobu delší než 1 rok. (Nakasonne et al. 2004)</p>	<p>Long-term preservation Preservation which involves maintenance of cultures for more than 1 year. (Nakasonne et al. 2004)</p>
<p>Dohoda o přenosu materiálu Standardizovaný kontrakt nebo právně závazná dohoda mezi vlastníkem genetického materiálu a příjemcem materiálu. (ABS Good Practice)</p>	<p>Material Transfer Agreement (MTA) Standardized contract or binding legal agreement between the owner of genetic material and the recipient of the material. (ABS Good Practice)</p>
<p>Dokumentace genetického zdroje Vedení evidence s použitím nejlepších dostupných metod a uživatelsky vhodná prezentace všech druhů dat, umožňující jejich další využití. (Nařízení Rady ES 870/2004)</p>	<p>Documentation of genetic resource Collection recording using current best practice and user friendly presentation of all types of data to ensure their re-utilisation. (EC Council Regulation 870/2004)</p>
<p>Dostupnost Získávání a využívání genetických zdrojů konzervovaných <i>in situ</i> a <i>ex situ</i>, jejich produktů a případně jejich komponent, kromě jiného pro účely výzkumu, biologického průzkumu, konzervace, průmyslového a komerčního využití. (Decision 391)</p>	<p>Access Obtaining and use of genetic resources conserved <i>in situ</i> and <i>ex situ</i>, of their products and, if applicable, of their intangible components, for purposes of research, biological prospecting, conservation, industrial application and commercial use, among other things. (Decision 391)</p>

E	
<p>Ekosystém Představuje dynamický complex společenstev rostlin, živočichů a mikroorganismů a jejich neživého prostředí, jež ve svém vzájemném ovlivňování tvoří funkční celek. (CBD)</p>	<p>Ecosystem Means a dynamic complex of plant, animal and micro-organism communities and their non-living environment interacting as a functional unit. (CBD)</p>
F	
<p>Fenotyp Vzhled jedince (s ohledem na jeden nebo více znaků), který odráží reakci daného genotypu na prostředí. (FAO GBFA)</p>	<p>Phenotype Visible appearance of an individual (with respect to one or more traits) which reflects the reaction of a given genotype with a given environment. (FAO GBFA)</p>
G	
<p>Genetická eroze Ztráta genetické rozmanitosti mezi populacemi a uvnitř populací téhož druhu v průběhu času nebo změna genetického základu druhu. (Jarvis 2000) Ztráta diversity alel způsobená přírodními procesy nebo zásahem člověka. Viz genetický posun. (FAO GBFA)</p>	<p>Genetic erosion Loss of genetic diversity between and within populations of the same species over time or reduction of the genetic base of a species. (Jarvis 2000) The loss over time of allelic diversity caused by either natural or man-made processes. See genetic drift. (FAO GBFA)</p>
<p>Genetická rozmanitost Dědičná rozmanitost v rámci populací a mezi nimi, která je vytvářena, posilována nebo udržována evolučními nebo výběrovými silami. (FAO Glossary)</p>	<p>Genetic diversity Heritable variation within and among populations which is created, enhanced or maintained by evolutionary or selective forces. (FAO Glossary)</p>
<p>Genetické inženýrství Modifikace genotypu netradičními metodami (např. buněčné manipulace), v širším smyslu vědecké postupy umožňující cílevědomé ovlivňování genetické informace a její exprese; vedle technik genové a buněčné manipulace tento pojem zahrnuje i všechny klasické šlechtitelské a plemenářské postupy. Modifikace (vsunutí nebo odnětí) dědičného materiálu z organismu pomocí různých tkáňových kultur. Metoda, která umožňuje změny dědičné výbavy organismu, zpravidla vložením jednoho nebo více genů z jiného druhu nebo vyššího taxonu pomocí různých tkáňových kultur. (Terminologický slovník ČAZV) Technika používaná ke genetické manipulaci s živými buňkami za účelem produkce nové látky nebo získání nové funkce. Manipulace s genetickým základem buňky nebo jedince</p>	<p>Genetic engineering Modifying genotype by non conventional methods (e.g. cellular manipulation), in a broader sense scientific methods which enable targeted influencing of genetic information and its expression, beside gene and cellular manipulation including also all classic breeding methods. Altering genetic material (inserting or extraction) from an organism by various tissue cultures. Method which enables alteration of genetic information of an organism, generally by inserting one or more genes from other species or higher taxon by means of various tissue cultures. (Terminological Vocabulary of CAAS) The technology used to genetically manipulate living cells to produce new chemicals or to perform new functions. The manipulation of a cell's or an organism's</p>

<p>vsunutím nebo eliminací specifického genu za použití molekulárně-biologických technik. Výsledkem je rozvoj nové schopnosti, např. produkce různých látek nebo vznik nových funkcí. V širším smyslu zahrnuje genetické inženýrství také metody umělé selekce používané ve šlechtění. (Glossary of GT)</p>	<p>genetic endowment by introducing or eliminating specific genes through modern molecular biology techniques. Should result in a new capability such as production of different substances or new functions. A broad definition of genetic engineering also includes selective breeding and other means of artificial selection. (Glossary of GT)</p>
<p>Genetické zdroje Genofond rostlin, živočichů nebo jiných organismů obsahující užitečné znaky a vlastnosti současné nebo potenciální hodnoty. (IBPGR 1991) Genetický materiál současné nebo potenciální hodnoty. (CBD)</p>	<p>Genetic resources Germplasm of plants, animals or other organisms containing useful characters of actual or potential value. (IBPGR 1991) Genetic material of actual or potential value. (CBD)</p>
<p>Genetické zdroje pro zemědělství Všechny genetický materiál rostlinného, mikrobiálního nebo živočišného původu, který má současnou nebo potenciální hodnotu pro zemědělství. (Nařízení Rady ES 870/2004)</p>	<p>Genetic resources for agriculture Any genetic material of plant, microbial or animal origin of actual or potential value for agriculture. (EC Council Regulation 870/2004)</p>
<p>Genetické zdroje rostlin Genetickými zdroji rostlin se rozumí šlechtěné odrůdy, krajové odrůdy, genetické linie a plané druhy zpravidla příbuzné kulturním plodinám, které jsou využitelné pro výživu a zemědělství. Tyto genetické zdroje představují genetickou rozmanitost zemědělsky využívaných druhů rostlin a jsou nenahraditelným zdrojem genů pro šlechtění rostlin. (Terminologický slovník ČAZV) Zemědělské a zahradnické plodiny, léčivé a aromatické rostliny, ovocné plodiny, lesní dřeviny a planě rostoucí rostliny, které jsou nebo by mohly být užitečné v zemědělství. (Nařízení Rady ES 870/2004)</p>	<p>Plant genetic resources As genetic resources are considered cultivars, landraces, genetic lines and crop wild relatives actually or potentially used for food and agriculture. These genetic resources represent genetic variability of plant species used in agriculture and they are irreplaceable source of genes for plant breeding. (Terminological Vocabulary of CAAS) Agricultural crops, horticultural crops, medicinal plants and aromatics, fruit crops, forest trees and wild flora which are or could be of use in the field of agriculture. (EC Council Regulation 870/2004)</p>
<p>Genetické zdroje rostlin pro výživu a zemědělství Jakýkoli genetický materiál rostlinného původu představující současnou či potenciální hodnotu pro výživu a zemědělství. (ITPGRFA)</p>	<p>Plant genetic resources for food and agriculture Any genetic material of plant origin of actual or potential value for food and agriculture. (ITPGRFA)</p>

<p>Genetické zdroje hospodářských zvířat Hospodářská zvířata (obratlovci i bezobratlí) a volně žijící živočichové, kteří jsou nebo mohou být využiti v zemědělství. (EC Council Regulation 870/2004) Živočišné druhy, které jsou nebo mohou být využívány pro výrobu potravin a v zemědělství, a populace těchto druhů. Tyto populace mohou být klasifikovány jako populace volně žijících a zdivočelých druhů, krajová plemena a primární populace, standardní plemena, vybrané linie a jakýkoliv konzervovaný genetický materiál. (FAO 1999)</p>	<p>Animal genetic resources Those of farm animals (vertebrates and invertebrates) and wild fauna which are or could be of use in the field of agriculture. (EC Council Regulation 870/2004) Animal species that are used, or may be used, for the production of food and agriculture, and the populations within each of them. These populations within each species can be classified as wild and feral populations, landraces and primary populations, standardized breeds, selected lines, and any conserved genetic material. (FAO 1999)</p>
<p>Genetický materiál Všechny materiál rostlinného, mikrobiálního nebo živočišného původu, včetně reprodukčního materiálu a materiálu pro vegetativní množení, obsahující funkční jednotky dědičnosti. (EC Council Regulation 870/2004) Organismus nebo jeho část obsahující genetickou informaci. (Dohoda o poskytování genetických zdrojů, ČR) Veškerý genetický materiál v chromozomech určitého organismu; jeho velikost je obvykle udávána jako celkový počet párů bází. (Glossary of GT) Představuje jakýkoliv materiál rostlinného, živočišného, mikrobiálního nebo jiného původu obsahující funkční jednotky dědičnosti. (CBD)</p>	<p>Genetic material Any material of plant, microbial or animal origin, including reproductive and vegetative propagating material, containing functional units of heredity. (EC Council Regulation 870/2004) Organism or its part containing genetic information. (Material Transfer Agreement, CR) All the genetic material in chromosomes of a particular organism; its size is generally given as its total number of base pairs. (Glossary of GT) Means any material of plant, animal, microbial or other origin containing functional units of heredity. (CBD)</p>
<p>Genetický posun Nepředvídatelné změny ve frekvenci alel, které nastávají zejména v málo početných populacích . (Jarvis 2000)</p>	<p>Genetic drift The unpredictable changes in allele frequency which occur in populations of small size. (Jarvis 2000)</p>
<p>Genofond Soubor genů, který přísluší dané populaci a který ji odlišuje od jiné genetické populace s jiným genofondem. V širším smyslu soubor dědičných vlastností a znaků v populaci. (Váchal 1999) Všechny alely, které jsou k dispozici u reprodukce schopných členů populace, od kterých mohou být získány gamety. (Glossary of GT) Široký okruh geneticky příbuzných rostlin (různých druhů, ekotypů, odrůd), které se mohou uplatnit ve šlechtění konkrétního druhu</p>	<p>Genepool Set of genes appertaining to the particular population that differs from other genetic population of other gene pool. In broader sense a set of heritable properties and traits in a population. (Váchal 1999) All of the alleles available among the reproductive members of a population from which gametes can be drawn. (Glossary of GT) Wide range of genetically related plants (different species, ecotypes, varieties) that can be used in breeding of particular crop species.</p>

<p>zemědělské plodiny. Genofond tak představuje celý soubor (kolekce genetických zdrojů, genetické zdroje <i>in situ</i>, popř. další materiály), z kterého je možné získávat geny a genové komplexy pro další zlepšování zemědělských plodin. Podle obtížnosti (dostupnosti) přenosu genů se zpravidla rozlišuje: primární genofond (různé formy zpravidla v rámci druhu, které lze snadno křížit), sekundární genofond - geneticky vzdálenější druhy (formy, u kterých je sice možný přenos genetické informace pomocí křížení, avšak pouze s využitím specifických technik - v přírodě nenastává) a terciární (přenos genetické informace je velmi obtížný a je možný pouze s využitím náročných technik, např. genového inženýrství). (Terminologický slovník ČAZV)</p>	<p>Gene pool thus represents the whole collection (collection of genetic resources, genetic resources <i>in situ</i>, or other material), from which genes and gene complexes for further crop improvement can be obtained. According to gene transfer complexity (availability), the following resources are distinguished: primary gene pool (different forms, generally within the species that are crossable easily), secondary gene pool - genetically more distant relatives (forms enabling transfer of genetic information through breeding but only when special techniques are used – not occurring in nature), tertiary gene pool (transfer of genetic information is very difficult and possible only with the use of special technique, e.g. of genetic engineering). (Terminological Vocabulary of CAAS)</p>
<p>Genotyp Genetická sestava (organismu), složená z dědičných znaků. (Jarvis 2000)</p>	<p>Genotype The genetic composition, comprised of heritable traits. (Jarvis 2000)</p>
<p>Genová banka Zařízení, kde jsou uchovávány sbírky genetického materiálu ve formě semen, tkání nebo reprodukce schopných buněk rostlin nebo živočichů. (FAO GBFA)</p>	<p>Gene bank Physical location where collections of genetic material in the form of seeds, tissues or reproductive cells of plants or animals are stored. (FAO GBFA)</p>
<p>Soubor zařízení sloužících k využívání a konzervaci genetických zdrojů <i>ex situ</i>. (Zákon 148/2003 Sb.)</p>	<p>Facility complex used for utilisation and <i>ex situ</i> conservation of genetic resources. (Act 148/2003)</p>
<p>Genová základna Zřizována v komplexech lesních porostů s významným podílem cenných regionálních populací lesních dřevin o rozloze, jež dostačuje k udržení biologické různorodosti populace, která je schopna vlastní reprodukce. Lesní porosty na území genové základny se zařazují do kategorie lesa zvláštního určení podle § 8 odst. 2 písm. f) zákona 289/1995 Sb. Evidence genových základen má být trvalá a dlouhodobá. O dalším uchování a existenci, event. i o vyřazení z evidence, se rozhoduje zpravidla v rámci obnov a revizí lesních hospodářských plánů. (Zákon 149/2003 Sb.)</p>	<p>Gene conservation unit (gene base) Declared as a complex of forest stands with significant number of valuable regional populations of forest tree species, covering an area sufficient to preserve biological variability of the population and able to self-reproduction. Forest stands of the gene-bases are included in the category of forests of special function (Act 289/1995, § 8, par. 2, letter f). Register of gene-bases shall be kept for a long-term. Further preservation, existence and also exclusion from registration shall be decided during revision of forest management plans. (Act 149/2003)</p>

<p>Germplasm Jedinec, skupina jedinců nebo klon reprezentující genotyp, varietu nebo druh uchovávané ve sbírce <i>in situ</i> nebo <i>ex situ</i>. Původní význam, nyní nepoužívaný: Genetický materiál, který tvoří fyzický základ dědičnosti a který je přenášen z jedné generace na další pomocí zárodečných buněk. (FAO GBFA)</p>	<p>Germplasm An individual, group of individuals or a clone representing a genotype, variety or species held in an <i>in situ</i> or <i>ex situ</i> collection. Original meaning, now no longer in use: The genetic material that forms the physical basis of inheritance and which is transmitted from one generation to the next by means of the germ cells. (FAO GBFA)</p>
<p>H</p>	
<p>Heterothalismus Forma pohlavního rozmnožování, u níž spojení je možné pouze interakcí odlišných stélek. (Kirk et al. 2001; Kůdela et Braunová Eds. 2007)</p>	<p>Heterothallism The condition of sexual reproduction in which conjugation is possible only through the interaction of different thalli. (Kirk et al. 2001; Kůdela et Braunová Eds. 2007)</p>
<p>Hodnocení genetického zdroje Shromáždění a vyhodnocení údajů o genetickém zdroji stanovených metodikou Národního programu, zejména o variabilitě užitkových znaků, úrovni heterozygotnosti populace, výskytu specifických alel a dalších znaků, zjišťovaných pomocí standardních vědeckých metod. (NPKVGZ)</p>	<p>Genetic resource evaluation Gathering and evaluation of genetic resources data defined by methodology of the National programme especially data on variability of productivity traits, heterozygosity of population, occurrence of specific alleles and other characters detected by standard scientific methods. (NPCUGR)</p>
<p>Hodnocení genetického zdroje rostlin Stanovení dalších, hlavně agronomických znaků jako odolnost k chorobám, fenotypové projevy, produkční znaky, jako výnos a kvalita, nebo odolnost ke stresům prostředí. Projev mnoha těchto znaků závisí na prostředí, a proto jsou třeba k jejich stanovení speciální pokusnická uspořádání a techniky. (Nařízení Rady ES 870/2004)</p>	<p>Plant genetic resource evaluation Assessment of other mainly agronomic characters such as disease resistance, phenotypic performance, production traits such as yield and quality, or environmental stress resistance. The expression of many of these characters will depend on the environment and, therefore, special experimental designs and techniques are needed to assess them. (EC Council Regulation 870/2004)</p>
<p>Hodnocení genetického zdroje zvířat Měření charakteristik, které jsou důležité pro produkci a adaptaci buď jednotlivých zvířat, nebo populací, nejběžněji v kontextu srovnávacího hodnocení znaků zvířat nebo populací. (FAO Glossary AGR)</p>	<p>Evaluation of animal genetic resource Measurement of the characteristics that are important for production and adaptation, either of individual animals or of populations, most commonly in the context of comparative evaluation of the traits of animals or of populations. (FAO Glossary AGR)</p>
<p>Holomorfa Označení celého životního cyklu houby se všemi jejími tvary a vývojovými fázemi. (Kirk et al. 2001; Kůdela et Braunová Eds. 2007)</p>	<p>Holomorph The noun and adjective for the whole fungus in all its morphs and phases. (Kirk et al. 2001; Kůdela et Braunová Eds. 2007)</p>

<p>Homothalismus Stav, při kterém může dojít k pohlavnímu rozmnožování bez interakce dvou odlišných stélek. (Kirk et al. 2001; Kúdela et Braunová Eds. 2007)</p>	<p>Homothallism The condition in which sexual reproduction can occur without the interaction of two different thalli. (Kirk et al. 2001; Kúdela et Braunová Eds. 2007)</p>
<p>Hybrid (kříženec) Potomek dvou geneticky rozdílných rodičů. (FAO GBFA)</p>	<p>Hybrid (cross) Offspring of two genetically unlike parents. (FAO GBFA)</p>
<p>CH</p>	
<p>Charakterizace Popis podstatných vlastností organismu nebo systému. (FAO GBFA) Stanovení znaků, které umožní rychlé a snadné odlišení fenotypů. Tyto znaky jsou obvykle vysoce dědivé, se stejnou expresí ve všech podmínkách, lehce zjistitelné pohledem. Obvykle jsou to morfologické</p>	<p>Characterisation Description of the essential properties of an organism or system. (FAO GBFA) Assessment of characters that enable an easy and quick discrimination between phenotypes. They are generally highly inheritable, can easily be seen by the eye and find equal expression in all environments.</p>
<p>znaky (včetně taxonomických), které mohou následně být doplněné i o biochemické a molekulární markery. (Nařízení Rady ES 870/2004)</p>	<p>These are typically morphological (including taxonomic) characters, and they may include biochemical and molecular marker data recorded subsequently. (EC Council Regulation 870/2004)</p>
<p>Chov Prostý chov - chov, který nevede k rozmnožování (chov solitérních jedinců, kastrátů, stejnopohlavních skupin, jedinců s dlouhodobou antikoncepcí, zvířat určených pouze k výstavním účelům). (ISIS)</p>	<p>Rearing Simple rearing – rearing which does not lead to reproduction (solitary individuals, castrates, individuals with long-term contraception, same-sex groups; animals used just for exhibition purposes). (ISIS)</p>
<p>Chov pro rozmnožování Chov v párech nebo skupinách, při němž dochází k rozmnožování. (ISIS)</p>	<p>Rearing for breeding Breeding in pairs or groups which leads to reproduction. (ISIS)</p>
<p>Chov zvířat pro myslivecké účely Chov, v němž smějí být na vymezených územích honebních pozemků (obory, uznané bažantnice apod.) chováni pouze jedinci druhů považovaných za zvěř a provozovaných podle Zákona o myslivosti 449/2001. Cílem takového chovu je vypouštění zvěře zpět do volné honitby za účelem lovu. (Metodický návod SVS ČR 8/2000)</p>	<p>Rearing game for hunting purposes Rearing individuals of species that are considered to be game in accordance with the Act 499/2001, on Hunting, in the defined territories of hunting grounds (enclosures, recognised pheasant runs etc.). The aim of such breeding is to release the game back into a hunting ground for the purpose of hunting. (Methodological Instructions of the State Veterinary Administration of the Czech Republic 8/2000)</p>
<p>I</p>	

<p>Inbreeding Křížení mezi jedinci majícími společného jednoho nebo více předků (v extrémních podmínkách samooplození), ke kterému dochází přirozeně u mnohých rostlin a některých primitivních organismů. (Synonymum: endogamie) (FAO GBFA) Příbuzenská plemenitba, plodné křížení vzájemně příbuzných jedinců v málo početných populacích limitovaných malým počtem zakladatelů. Koeficient nabývající hodnot mezi 0 a 1 udává stupeň příbuzenské plemenitby jednotlivců a stupeň homozygotnosti v populaci.</p>	<p>Inbreeding Matings between individuals that have one or more ancestors in common, the extreme condition being self-fertilization, which occurs naturally in many plants and some primitive animals. (Synonym: endogamy) (FAO GBFA) Mating in the framework of a small population due to a limited number of founder individuals. The degree of relatedness gives the inbreeding coefficient – a number from 0 to 1 expressing the degree of individuals' or a population's homozygosity. It is calculated from the number of mating individuals and their mutual relationships.</p>
<p>Index Plantarum Seznam živých rostlin pěstovaných v botanické zahradě či v podobné instituci.</p>	<p>Index Plantarum List of living plants cultivated in botanic garden or similar institution.</p>
<p>Index Seminum Periodicky vydávaný seznam semen určený k bezplatné výměně mezi botanickými institucemi.</p>	<p>Index Seminum Periodically edited list of seeds designated for free exchange among botanic participants.</p>
<p>Infekční mikroorganismus Mikroorganismus schopný napadnout živý organismus. (Kirk et al. 2001)</p>	<p>Infective microorganism Microorganism able to make an attack on living organism. (Kirk et al. 2001)</p>

<p>Infekční mikroorganismy - klasifikace podle rizikových skupin:</p> <p>Riziková skupina 1 – žádné nebo nízké individuální riziko pro jedince a společnost. Organismy, které zpravidla nevyvolávají onemocnění člověka nebo zvířat.</p> <p>Riziková skupina 2 – mírné individuální riziko, nízké riziko pro společnost. Patogeny, které mohou způsobovat onemocnění lidí nebo zvířat, ale je nepravděpodobné, že budou vážným nebezpečím pro laboratorní pracovníky, společnost, hospodářská zvířata nebo životní prostředí. Vystavení laboratorních pracovníků jejich působení může způsobovat vážné choroby, ale účinná léčba a preventivní opatření jsou možné, riziko šíření infekce je omezené.</p> <p>Riziková skupina 3 – vysoké riziko pro jedince, nízké riziko pro společnost. Patogen obvykle způsobuje vážné onemocnění člověka nebo zvířat, ale zpravidla se nepřenáší z infikovaného jedince na druhého. Účinná léčba a preventivní opatření jsou možné.</p> <p>Riziková skupina 4 – vysoké riziko pro jedince i společnost. Patogen obvykle způsobuje vážné onemocnění člověka nebo zvířat a snadno může být přenášen z jednoho jedince na druhého, přímo či nepřímo. Účinná léčba a preventivní opatření nejsou obvykle možné. (WHO 2004)</p>	<p>Infective microorganisms - classification in risk groups:</p> <p>Risk Group 1 - no or low individual and community risk. A microorganism that is unlikely to cause human or animal disease.</p> <p>Risk Group 2 - moderate individual risk, low community risk. A pathogen that can cause human or animal disease but is unlikely to be a serious hazard to laboratory workers, the community, livestock or the environment. Laboratory exposures may cause serious infection, but effective treatment and preventive measures are available and the risk of spread of infection is limited.</p> <p>Risk Group 3 - high individual risk, low community risk. A pathogen that usually causes serious human or animal disease but does not ordinarily spread from one infected individual to another. Effective treatment and preventive measures are available.</p> <p>Risk Group 4 - high individual and community risk. A pathogen that usually causes serious human or animal disease and that can be readily transmitted from one individual to another, directly or indirectly. Effective treatment and preventive measures are not usually available. (WHO 2004)</p>
<p>Inseminace (umělé oplodnění) Činnost spočívající v odběru, hodnocení, popř. úpravě spermatu a jeho zavedení do pohlavních orgánů samic za účelem oplození; též řízený a organizovaný způsob reprodukce zvířat. (Terminologický slovník ČAZV)</p> <p>Plemenářská technika, většinou používaná u hospodářských zvířat, někdy při umělém chovu zvířat z přírody, při které je semeno vpraveno umělým způsobem do reprodukčních orgánů samic. (GBA)</p>	<p>Insemination Activity consisting of collection, appraising eventually adjustment of sperm and its inserting into the reproduction organs of females to achieve conception. Also controlled and managed method of animal reproduction. (Terminological Vocabulary of CAAS) A breeding technique, most commonly used in domestic animals and sometimes in captive breeding of wild animals, in which semen is introduced into the female reproductive tract by artificial means. (GBA)</p>

<p>Integrace programů genových bank Proces, jímž jsou sledovány následující cíle:</p> <p>Transparentnost: Informace o konzervovaných genetických zdrojích uvnitř systému na úrovni vzorku je veřejně dostupná.</p> <p>Obecné standardy: Konzervace je prováděna na základě dohodnutých pravidel o kvalitě.</p> <p>Společné plánování: Plány racionální a efektivní konzervace jsou diskutovány a schvalovány na multilaterální úrovni.</p> <p>Sdílení zdrojů: Zařízení a odborné znalosti jsou sdíleny na multilaterální úrovni.</p> <p>Společné financování: Dohodnuté plány konzervace jsou realizovány ze společného fondu.</p> <p>Přístup: Veškeré genetické zdroje konzervované v rámci systému jsou vzájemně dostupné pro využívání. (AEGIS Vision Paper 2005)</p>	<p>Integration of gene bank programmes Process whereby the following elements are pursued:</p> <p>Transparency: Information on germplasm conserved within the system is publicly available at the accession level.</p> <p>Common standards: Conservation is carried out on the basis of agreed quality guidelines.</p> <p>Joint planning: Rational and efficient conservation plans are discussed and agreed on a multilateral level.</p> <p>Sharing of resources: Facilities and expertise are shared on a multilateral level.</p> <p>Joint financing: Agreed conservation plans are implemented through a common fund.</p> <p>Access: All germplasm conserved in the system is mutually accessible for use. (AEGIS Vision Paper 2005)</p>
<p>Integrovaná ochrana Kombinace doplňujících se přístupů ochrany <i>ex situ</i> a <i>in situ</i> pro ochranu a management biologické rozmanitosti kombinující ochranu druhů s managementem společenstev a ekosystémů.</p>	<p>Integrated conservation Combination of complementary approaches of <i>ex situ</i> and <i>in situ</i> conservation for the protection and management of biological diversity by combining species level conservation with the management of communities and ecosystems.</p>
<p>Intenzivní (komerční, průmyslové) plemeno Domácí zvířata chovaná v uniformních, vysoce kvalitních podmínkách, takže pouze minimální selekce je potřebná pro adaptaci na vnější prostředí. Často se plemena začínají vyvíjet v jednu linii vysoce selektovanou pro specifické produkční znaky, která pak v dané produkci začne převládat. (Livestock 1993)</p>	<p>Industrialized stock Livestock reared in uniform, high-quality conditions so that minimal selection effort is necessary for environmental adaptation. Often breeds begin to develop in one highly selected strain for specific production traits and it comes to dominate production. (Livestock 1993)</p>
<p>Introdukce Zavedení druhu do oblasti, ve které se dosud nevyskytoval. (BGCI) Záměrný nebo náhodný přesun a uvolnění druhu do prostředí člověkem, mimo areál současného rozšíření daného druhu. Genetický a druhový přesun. (FAO Glossary AGR)</p>	<p>Introduction Establishment of species in an area in which it has never been known to occur. (BGCI) Intentional or accidental transport and release by humans into an environment beyond its present range. Genetic and species transfer. (FAO Glossary AGR)</p>
<p>Introdukovaný druh Druh vyskytující se mimo svou přirozenou vegetační zónu nebo oblast. (TBFRA)</p>	<p>Introduced species Species occurring outside its natural vegetation zone, area or region. (TBFRA)</p>

<p>Invazní introdukovaný / invazní nepůvodní druh</p> <p>Invazní introdukovaný se vztahuje na invazní druh, jehož introdukce a šíření ohrožuje ekosystémy, stanoviště nebo druhy v důsledku škod socio-kulturních, ekonomických nebo environmentálních nebo působí škody na lidském zdraví.</p> <p>Invazní nepůvodní se vztahuje na druh, poddruh či nižší taxonomickou jednotku introdukovanou mimo svůj historický či současný areál rozšíření; zahrnuje jakoukoliv část, gamety, semena, vajíčka nebo rozmnožování schopné části tohoto druhu, které mohou přežít a jsou schopné následné reprodukce. (CBD/COP/6/18/Add.1/Rev. 1, 2002)</p>	<p>Invasive introduced species / Alien species</p> <p>Invasive introduced refers to an alien species whose introduction and spread threaten ecosystems, habitats or species with socio-cultural, economic and/or environmental harm, and/or harm to human health.</p> <p>Alien or alien species refers to a species, subspecies or lower taxon, introduced outside its normal past or present normal distribution; includes any part, gametes, seeds, eggs, or propagates of such species that might survive and subsequently reproduce. (CBD/COP/6/18/Add.1/Rev. 1, 2002)</p>
<p>IPEN – mezinárodní síť výměny rostlin</p> <p>Nově vytvářená mezinárodní síť výměny rostlin a semen mezi botanickými zahradami respektující Úmluvu o biologické rozmanitosti. (BGCI)</p>	<p>IPEN – International Plant Exchange Network</p> <p>A new created exchange system for plants and seeds among botanic gardens respecting Convention on Biological Diversity. (BGCI)</p>
<p>Izolát</p> <p>Samotná kultura mikroorganismu, zejména první monosporická nebo čistá izolace mikroorganismu z nějakého místa. (Kirk et al. 2001)</p>	<p>Isolate</p> <p>The culture itself, esp. the first 1-spore or pure isolation of an organism from any place. (Kirk et al. 2001)</p>
K	
<p>Karanténní organismus (= Karanténní škůdce)</p> <p>Škůdce s potenciálním ekonomickým významem pro oblast jím ohroženou; ještě se v této oblasti nevyskytuje nebo není v ní široce rozšířen, je úředně regulován. (EPPO 2007)</p>	<p>Quarantine organism (= Quarantine pest)</p> <p>A pest of potential economic importance to the area endangered thereby and not yet present there, or present but not widely distributed and being officially controlled. (EPPO 2007)</p>
<p>Katalog kultur</p> <p>Seznam druhů a kmenů mikroorganismů uchovávaných ve sbírce kultur včetně nejdůležitějších informací o těchto mikroorganismech.</p>	<p>Catalogue of Cultures</p> <p>List of species and strains of microorganisms maintained in culture collection including the most important information concerning these microorganisms.</p>
<p>Klon</p> <p>a) Skupina buněk geneticky zcela totožných a vzniklých dělením. b) Jedinec nebo geneticky identické potomstvo namnožené z určitého jedince vegetativní cestou.</p>	<p>Clone</p> <p>a) A group of genetically wholly identical cells ensued by division. b) An individual or genetically identical progeny multiplied by a vegetative method from a respective individua.</p>

<p>c) Všichni jedinci odvození vegetativním množením od jednoho původního jedince, z jediné buňky. (Terminologický slovník ČAZV)</p> <p>d) Vegetativní potomek získaný z jediného výchozího jedince vegetativním množením, zejména řízkováním, mikrovegetativním množením, roubováním, hřížením nebo dělením, pro vegetativní způsob reprodukce. (Zákon 149/2003 Sb.)</p> <p>Genetická kopie jiného organismu získaná nepohlavním rozmnožením (bez oplození). Klonování metodou přenosu jader zahrnuje přenos jádra dárcovské buňky embrya, plodu nebo dospělého jedince do cytoplasmy enukleovaného oocytu nebo zygoty příjemce a jeho následný vývoj v embryo nebo zvíře. Takové klony obvykle mají odlišnou mitochondriální genovou výbavu. (FAO Glossary AGR)</p> <p>Buňka nebo organismus identický se svým předkem co do genotypu a fenotypu.</p>	<p>c) All individuals derived from one original individual, from one cell, by vegetative multiplication. (Terminological Vocabulary of CAAS)</p> <p>d) Vegetative progeny obtained from one original individual by vegetative propagation, namely by cuttings, microvegetative multiplication, grafting, layering or separation, for vegetative way of reproduction. (Act 149/2003)</p> <p>A genetic replica of another organism obtained through a non-sexual (no fertilization) reproduction process. Cloning by nucleus transfer involves the transfer of a donor nucleus from (cultured) cells of embryonic, fetal or adult origin into the recipient cytoplasm of an enucleated oocyte or zygote, and the subsequent development of embryos and animals. These clones usually have different mitochondrial genomes. (FAO Glossary AGR)</p> <p>Cell or organism identical to an ancestor with respect to genotype and phenotype.</p>
<p>Klonování embryí Rozštěpení embrya v raném stadiu vývoje na jednotlivé geneticky identické buňky schopné samostatného vývoje. (Terminologický slovník ČAZV)</p>	<p>Embryo cloning Splitting embryo in an early stage of development into individual genetically identical cells capable of further individual development. (Terminological Vocabulary of CAAS)</p>
<p>Klonování genů Selektivní množení hostitelských buněk nebo buněčných organel s vloženou DNA; cílem klonování je získat dostatečné množství identických kopií fragmentu DNA s daným genem, použitelných pro další práci. (Terminologický slovník ČAZV)</p>	<p>Gene cloning Selective multiplication of host cells or cellular organelles with inserted DNA with the aim to achieve sufficient amount of identical copies of the DNA fragment with the respective gene usable for further operation. (Terminological Vocabulary of CAAS)</p>
<p>Kmen Skupina klonálně příbuzných jedinců nebo buněk. (Kirk et al. 2001)</p>	<p>Strain Group of clonally related individuals or cells. (Kirk et al. 2001)</p>
<p>Kolekce genetických zdrojů rostlin Genetické zdroje rostlin jednoho druhu (popř. i rodu) shromážděné pro účely dokumentace, studia, hodnocení a využívání, zejména však pro potřeby dlouhodobého uchování. Kolekce shromažďuje pokud možno veškeré genetické zdroje daného druhu vyskytující se na území státu (regionu).</p>	<p>Collection of plant genetic resources Genetic resources of one species (eventually genus) gathered for documentation, study, evaluation and utilisation purposes especially for a long-term storage. Wherever possible, all genetic resources of the particular species occurring in the territory of the country (region) are gathered in the collection.</p>

<p>Je ucelenou organizační jednotkou v péči o genetické zdroje, za její vedení a uchování odpovídá kurátor kolekce. (Terminologický slovník ČAZV)</p>	<p>The collection represents an integrated organisation unit in plant genetic resources management. Curator of the collection is responsible for its management and maintenance. (Terminological Vocabulary of CAAS)</p>
<p>Konzervace mikroorganismů Procesy a techniky zajišťující inaktivaci a přežití kmenů mikroorganismů v podmínkách <i>in vitro</i>.</p>	<p>Preservation of microorganisms Processes and techniques which inactivate and keep alive the strains of microorganisms in <i>in vitro</i> conditions.</p>
<p>Krajová odrůda Stará kulturní forma určitého druhu zemědělské plodiny vyvinutá z planě rostoucí populace a obvykle složená z heterogenních genotypů. (FAO GBFA) Odrůda plodiny vyšlechtěná a pěstovaná zemědělci, adaptovaná na místní podmínky prostředí. (Jarvis 2000)</p>	<p>Landrace An early, cultivated form of a crop species, evolved from a wild population, and generally composed of a heterogeneous mixture of genotypes. (FAO GBFA) A crop variety bred and cultivated by farmers and adopted to local environmental conditions. (Jarvis 2000)</p>
<p>Krátkodobá konzervace Konzervace pro potřeby uchování kultur mikroorganismů na dobu maximálně 1 roku. (Nakasonne et al. 2004)</p>	<p>Short-term preservation Preservation which involves maintenance of microorganism cultures for up to 1 year. (Nakasonne et al. 2004)</p>
<p>Kriticky ohrožený (taxon/druh) Taxon je kriticky ohrožený, jestliže mu hrozí vyhynutí v přírodě v bezprostřední budoucnosti s vysokým stupněm rizika. (IUCN 1998)</p>	<p>Critically endangered (taxon/species) A taxon is critically endangered when it is facing an extremely high risk of extinction in the wild in the immediate future. (IUCN 1998)</p>
<p>Kriticky ohrožený druh makroskopické houby Vzácný nebo ohrožený druh známý z malého počtu lokalit (1-5) v ohrožených prostředích nebo druh rychle mizející (méně než 10% původních lokalit), a to působením sukcesních změn prostředí nebo vysokou zátěží životního prostředí. (Holec et Beran Eds. 2006; IUCN 2001; Standards and Petitions Working Group 2006)</p>	<p>Critically endangered species of macroscopic fungus Rare and threatened taxa known from a low number of localities (1–5) situated in threatened habitats or taxa rapidly disappearing (number of localities not more than 10 % of the original state) due to successional changes in habitats or due to the high environmental load. (Holec et Beran Eds. 2006; IUCN 2001; Standards and Petitions Working Group 2006)</p>
<p>Kriticky ohrožené plemeno Plemeno, kde celkový počet plemenných samic je nižší než 100, nebo počet plemenných samců menší nebo roven 5, nebo celkový rozsah populace je mírně nad 100 jedinců, při klesajícím trendu, a podíl čistokrevné plemenitby je pod 80 %. (FAO Glossary AGR)</p>	<p>Critically endangered breed A breed where the total number of breeding females is less than 100 or the total number of breeding males is less than or equal to five; or the overall population size is close to, but slightly above 100 and decreasing, and the percentage of pure-bred females is below 80 percent. (FAO Glossary AGR)</p>

<p>Kryokonzervace Uchovávání živého materiálu při supernízkých teplotách v prostředí kapalného dusíku (-196 °C); používá se při uchovávání genofondu rostlin, spermatu a časných embryí. (Terminologický slovník ČAZV)</p> <p>Uchování semen, semenných dávek a embryí či mikroorganismů při extrémně nízkých teplotách (pod -130 °C). Při těchto teplotách je vyloučena voda, molekulární kinetická energie je nízká a difúze prakticky nulová, takže očekávané možnosti uchování jsou extrémně dlouhodobé. (GBA)</p>	<p>Cryogenic storage (= cryopreservation) The preservation of live material at extremely (ultra) low temperatures (-196 °C) in the atmosphere of liquid nitrogen. Used mainly in preservation of plant genetic resources, sperm and embryos. (Terminological Vocabulary of CAAS)</p> <p>The preservation of seeds, semen, embryos, or microorganisms at extremely low temperatures (below -130 °C). At these temperatures, water is absent, molecular kinetic energy is low, diffusion is virtually nil, and storage potential is expected to be extremely long. (GBA)</p>
<p>Kulturní/domestikovaný druh Představuje druh, u něhož byl evoluční proces ovlivněn člověkem pro uspokojení jeho potřeb. (CBD)</p>	<p>Cultivated or domesticated species Means species in which the evolutionary process has been influenced by humans to meet their needs. (CBD)</p>
L	
<p>Linie Skupina jedinců daného plemene reprodukována odděleně od ostatních jedinců tohoto plemene za účelem rozvoje specifických užitkových znaků. (Livestock 1993)</p>	<p>Line Group of individuals of a given breed that are bred in reproductive isolation from other members of the breed to develop specific production traits. (Livestock 1993)</p>
<p>Lyofilizace Způsob dlouhodobého uchovávání mikroorganismů, při kterém se odstraňuje voda za sníženého tlaku ze zmrazeného preparátu nebo pletiva. (Kúdela et Braunová Eds. 2007)</p>	<p>Lyophilization (= freeze drying) A way of long-term preservation of microorganisms, by which water is removed from frozen preparations or tissues under high vacuum. (Kúdela et Braunová Eds. 2007)</p>
M	
<p>Management metapopulací Péče o izolované dílčí populace (subpopulace) daného druhu (například výměna jedinců a genů mezi volně žijícími populacemi a skupinami v lidské péči). (WAZA 2005)</p>	<p>Metapopulation management The management of a group of partially isolated populations of the same species (e.g. exchange of individuals or genes between wild and captive breeding populations). (WAZA 2005)</p>
<p>Mezinárodní ukládací místo Ukládací instituce, která má požadovaný status daný článkem 7 Budapešťské smlouvy o mezinárodním uznávání deponování mikroorganismů pro účely patentového řízení. (Budapest Treaty)</p>	<p>International depositary authority A depositary institution which has acquired the status as provided in Article 7 of the Budapest Treaty on the International Recognition of the Deposit of Microorganisms for the Purposes of Patent Procedure. (Budapest Treaty)</p>

<p>Molekulární genetik Vědní obor, který je součástí molekulární biologie a zabývá se strukturou, funkcí a vlastnostmi informačních makromolekul při přenosu genetické informace. (Terminologický slovník ČAZV) Studium molekul DNA za účelem identifikace formy a funkce jimi tvořených genů. (Glossary of GT)</p>	<p>Molecular genetics Scientific branch, a part of molecular biology, dealing with the structure, function and features of information macro-molecules in the transfer of genetic information. (Terminological Vocabulary of CAAS) The study of molecules of DNA in order to identify the form and function of the genes in them. (Glossary of GT)</p>
<p>Monitoring genetických zdrojů Sledování trendů vývoje genetických zdrojů prostřednictvím průběžného zjišťování a vyhodnocování souboru dat. (NPKVGZ 2006) Měření změn ve stavu, počtech nebo výskytu znaků u genetického zdroje. Systematické sledování, počítání nebo měření znaků v definované lokalitě za definované časové období. (The New Zealand Biodiversity Strategy 2000)</p>	<p>Genetic resources monitoring Observing trends in development of genetic resources by permanent monitoring and analysis of a given set of data. (NPCUGR 2006) The act of measuring change in the state, number or presence of characteristics of genetic resource. Systematically observing, counting or measuring characteristics at a defined location over a defined period of time. (The New Zealand Biodiversity Strategy 2000)</p>
<p>Mrtvě narozené mládě Mládě narozené bez známek života. (ISIS)</p>	<p>Stillborn An infant that is dead at the time of birth. (ISIS)</p>
N	
<p>Nebezpečné druhy zvířat Druhy zvířat, které vzhledem ke svým biologickým zvláštnostem mají zvláštní nároky na péči a mohou ohrozit zdraví a život člověka. (Seznam nebezpečných druhů zvířat stanoví Vyhláška ministerstva zemědělství ČR 75/1996 Sb. Vyhláška se nevztahuje na hospodářská zvířata.)</p>	<p>Dangerous animal species Animal species that, with regards to their biological attributes, have special care needs and could harm the health and life of humans. (A list of dangerous animal species is set out by the Ministry of Agriculture of the Czech Republic Decree 75/1996. The Decree does not relate to farm animals.)</p>
<p>Nejpůvodnější vzorek / Nejvhodnější vzorek (NPV / NVV) Tento koncept je používán k určení vzorku, ze skupiny duplikovaných nebo částečně duplikovaných vzorků, který je nejbližší původnímu z hlediska genetické integrity. S ohledem na to, že koncept NPV nelze použít u vegetativně množených plodin a že výběr vzorků pro AEGIS může být založen na více faktorech než jenom na genetické integritě, byl navržen koncept "nejvhodnějšího vzorku" (NVV). Ve skupině duplikovaných nebo částečně duplikovaných vzorků má být NVV vybírán Plodinovou pracovní skupinou AEGIS pro konzervaci</p>	<p>Most original accession / Most appropriate accession (MOA / MAA) This concept is used in order to distinguish, within a group of duplicate or partially duplicate accessions, which one is the closest to the original from a genetic integrity point of view. Upon consideration that the MOA concept is not applicable to vegetatively propagated crops as well as that the selection of AEGIS accessions might be based on more factors than just the genetic integrity, the concept of "Most Appropriate Accession" (MAA) has been proposed. Within a group of duplicate or partially duplicate accessions, the MAA would be the accession selected by the</p>

na základě dohodnutých kritérií zahrnujících původnost, zdravotní stav, stav uchování, charakterizaci atd. (AEGIS Vision Paper 2005)	Crop Working Group for AEGIS conservation, on the basis of agreed criteria including its originality, health status, conservation status, characterization status etc. (AEGIS Vision Paper 2005)
Nezvěstný druh makroskopické houby Druh nezjištěný více než 30 let. Tato kategorie není začleněna do materiálu IUCN, nicméně v případě hub se nikdy neví, zda mycelium není v substrátu přítomno a jenom se netvoří delší dobu plodnice. (Holec, Beran Eds. 2006; IUCN 2001; Standards and Petitions Working Group 2006)	Probably extinct species of macroscopic fungus Taxa not found more than 30 years. This category is not included in the IUCN materials, however, with fungi nobody knows if the mycelium is present in the substrate even in the situation when no fruitbodies have been found for a long time. (Holec and Beran Eds. 2006; IUCN 2001; Standards and Petitions Working Group 2006)
O	
Oblast provenience Souvislé území s obdobnými ekologickými a růstovými podmínkami, v nichž jednotlivé druhy lesních dřevin při zohlednění vlivu nadmořské výšky vykazují obdobné fenotypové nebo genetické znaky. (Zákon 149/2003 Sb.)	Region of provenance Continuous area with similar ecological and growth conditions, where individual forest tree species have similar phenotype or genetic traits in relation to the altitude. (Act 149/2003)
Obnova Uvedení nebo vrácení zpět do původního, normálního nebo nepoškozeného stavu nebo podmínek. (Webster's Dictionary)	Restoration Putting or bringing back into a former, normal, or unimpaired state or conditions. (Webster's Dictionary)
Obnova (lesního porostu) Obnova lesního porostu přírodním nebo umělým způsobem po odstranění předchozího porostu těžbou nebo v důsledku přírodních příčin, např. požárem nebo větrnou bouří. (TBFRA)	Regeneration (of forest stand) Re-establishment of a forest stand by natural or artificial means following the removal of the previous stand by felling or as a result of natural causes, e.g. fire or storm. (TBFRA)
Odchov Úspěšně zakončená časová etapa od narození mláďete do tzv. vzetí do stavu, u savců a ptáků nejčastěji věk 3 měsíce. (ISIS)	Raising Successful completion of the time period starting from the birth of the young to registration into an inventory, for mammals and birds it is usually 3 months. (ISIS)
Odrůda Soubor rostlin náležející k nejnižšímu stupni botanického třídění, který lze vymezit projevem znaků vyplývajících z určitého genotypu nebo kombinace genotypů, odlišný od každého jiného souboru rostlin projevem nejméně jednoho z těchto znaků a považovaný za jednotku rozmnožovatelnou beze změny. (Zákon 178/2006 Sb.)	Variety Set of plants ranking to the lowest level of botanical taxonomy that can be defined by manifestation of characters resulting from a certain genotype or from combination of genotypes, distinct from any other set of plants in manifestation at least one of this characters; it is considered as a unit able to propagate itself without any change. (Act 178/2006)

<p>Uskupení rostlin v rámci jednoho botanického taxonu nejnižší známé úrovně definované reprodukovatelným projevem svých odlišujících genetických vlastností. (ITPGRFA)</p> <p>Pěstovaná varieta domestikované plodiny; synonymum varieta. (Friis-Hansen and Sthapit 2000)</p> <p>Podjednotka druhu nižší než poddruh; v klasické taxonomii heterogenní seskupení zahrnující negenetické odchylky fenotypu; synonymum ke kultivar. (IBPGR 1991)</p>	<p>Plant grouping, within a single botanical taxon of the lowest known rank, defined by the reproducible expression of its distinguishing genetic characteristics. (ITPGRFA)</p> <p>A cultivated variety of a domesticated crop plant; synonymous with variety. (Friis-Hansen and Sthapit 2000)</p> <p>A subdivision of a species below subspecies and in classical taxonomy, a heterogeneous grouping, including non-genetic variations of the phenotype; synonymous with cultivar. (IBPGR 1991)</p>
<p>Ohrožený taxon</p> <p>Taxon je ohrožený, když není ohrožený kriticky, nicméně mu hrozí s vysokou pravděpodobností vyhynutí v přírodě v blízké budoucnosti. (IUCN 1998)</p>	<p>Endangered taxon</p> <p>A taxon is endangered when it is not critically endangered but is facing a very high risk of extinction in the wild in the near future. (IUCN 1998)</p>
<p>Ohrožený druh makroskopické houby</p> <p>Druh známý z nízkého počtu lokalit (6-20), nebo mizející taxon (na méně než 50 % původních lokalit), v důsledku zátěže životního prostředí. (Holec, Beran Eds. 2006; IUCN 2001; Standards and Petitions Working Group 2006)</p>	<p>Endangered species of macroscopic fungus</p> <p>Taxa with a low number of localities (6–20) or taxa disappearing (number of localities up to 50% of the original state) due to the environmental load. (Holec, Beran Eds. 2006; IUCN 2001; Standards and Petitions Working Group 2006)</p>
<p>Ohrožené plemeno</p> <p>Plemeno s počtem plemenných samic mezi 100 a 1000, nebo s počtem plemenných samců od 5 do maximálně 20, nebo plemeno, jehož rozsah se blíží nebo mírně překračuje 100 jedinců, s narůstajícím trendem, při podílu čistokrevné plemenitby nad 80 %; nebo plemeno, jehož rozsah je mírně nad 1 000 jedinců, s klesajícím trendem a podílem čistokrevné plemenitby pod 80 % . (FAO Glossary AGR)</p>	<p>Endangered breed</p> <p>A breed where the total number of breeding females is between 100 and 1 000 or the total number of breeding males is less than or equal to 20 and greater than five; or the overall population size is close to, but slightly above 100 and increasing and the percentage of pure-bred females is above 80 percent; or the overall population size is close to, but slightly above 1 000 and decreasing and the percentage of pure-bred females is below 80 percent. (FAO Glossary AGR)</p>
<p>Ochrana</p> <p>Řízení využívání biosféry člověkem tak, aby přinášelo nejvyšší udržitelný užitek současným generacím při zachování potenciálu pro uspokojování potřeb a nároků budoucích generací. Ochrana je tak chápána jako pozitivní, zahrnující dlouhodobou ochranu a uchování, udržitelné využívání, obnovu a zlepšení přírodního prostředí. (Friis-Hansen and Sthapit 2000)</p>	<p>Conservation</p> <p>The management of human use of the biosphere so that it may yield the greatest sustainable benefit to current generations while maintaining its potential to meet the needs and aspirations of future generations. Thus conservation is positive, embracing preservation, maintenance, sustainable utilisation, restoration and enhancement of the natural environment. (Friis-Hansen and Sthapit 2000)</p>

<p>Ochrana genových zdrojů Ochrana druhů, populací, jedinců nebo jejich částí metodami <i>in situ</i> nebo <i>ex situ</i> k zachování rozmanitosti genetického materiálu pro současnou i příští generace. (FAO GBFA)</p>	<p>Gene (resources) conservation Conservation of species, populations, individuals or parts of individuals, by <i>in situ</i> or <i>ex situ</i> methods, to provide a diversity of genetic materials for present and future generations. (FAO GBFA)</p>
<p>Ochrana <i>ex situ</i> Ochrana složek biologické rozmanitosti mimo jejich přírodní prostředí. (CBD) Ochrana a udržování jednotlivých organismů mimo jejich přírodní prostředí, obvykle ve formě semen, pylu, orgánů sloužících k vegetativnímu rozmnožování, tkáňových či buněčných kultur nebo jedinců. (BGCI)</p>	<p><i>Ex situ</i> conservation Means the conservation of components of biological diversity outside their natural habitats. (CBD) Conservation and maintenance of samples of organisms outside of their natural habitat, usually in the form of seeds, pollen, vegetative propagules, tissue or cell culture or individuals. (BGCI)</p>
<p>Ochrana <i>in situ</i> Ochrana ekosystémů, přírodních stanovišť a udržování a obnova životaschopných populací druhů v jejich přírodních podmínkách a v případě domestikovaných a pěstovaných druhů v prostředí, kde byly vyvinuty jejich odlišovací znaky. (CBD) Ochrana biologické rozmanitosti v přírodě. (BGCI) Ochrana ekosystémů a přírodních stanovišť a uchování a obnova životaschopných populací druhů v jejich přirozeném prostředí, v případě domestikovaných a pěstovaných druhů v prostředí, ve kterém byly vyvinuty jejich charakteristické vlastnosti. (Reid et al. 1993)</p>	<p><i>In situ</i> conservation Means the conservation of ecosystems and natural habitats and the maintenance and recovery of viable populations of species, in the surroundings where they have developed their distinctive properties. (CBD) Conservation of biological diversity in nature. (BGCI) The conservation of ecosystems and natural habitats and the maintenance and recovery of viable populations of species in their natural surroundings, and, in the case of domesticated or cultivated species, in the surroundings where they have developed their distinctive properties. (Reid et al. 1993)</p>
<p>Ochrana/uchování genetických zdrojů <i>in vitro</i> Metoda, která je založena na kultivaci explantátů při relativně nízkých teplotách (0,5 °C u druhů rostlin tolerantních k chladu, až do 15 °C i více u tropických druhů), vhodném režimu osvětlení a využití optimálního živného média. Metoda může být využita pouze pro střednědobé uchování genetických zdrojů (měsíce až 12 let). Po této době je nutné pasážování v <i>in vitro</i> kultuře nebo regenerace rostlin. (Terminologický slovník ČAZV)</p>	<p>Conservation <i>in vitro</i> / Slow-growth storage Method based on cultivation of explantats under relative low temperatures (0,5 °C for plant species cold tolerant, up to 15 °C and more for tropical species), suitable lighting regime and using optimal nutrient medium. The method can be used for medium-term maintenance of genetic resources only (several months up to 12 years). After that time, the genetic resources in <i>in vitro</i> culture must be passaged or regenerated. (Terminological Vocabulary of CAAS)</p>
<p>Oplodnění Spojení dvou gamet opačných pohlaví vedoucí k vytvoření zygoty. Samooplodnění: spojení samčí a samičí gamety stejného jedince.</p>	<p>Fertilization The union of two gametes from opposite sexes to form a zygote. Self-fertilization (selfing): fusion of male and female gametes from the same individual.</p>

<p>Křížení: spojení samčí a samičí gamety různých jedinců.</p> <p>Dvojité oplodnění: omezené na kvetoucí rostliny; spojení jedné samčí gamety s vajíčkem nastává přibližně ve stejném čase, kdy jádro druhé samčí gamety se spojí se samičími polárními jádry (nebo sekundárním jádrem), aby se vytvořil endosperm. (FAO Glossary AGR)</p>	<p>Cross-fertilization (crossing): fusion of male and female gametes from different individuals.</p> <p>Double fertilization: restricted to flowering plants, in which the fusion of one male gamete with the ovum occurs at about the same time as the second male gamete nucleus fuses with the female polar nuclei (or secondary nucleus) to form the endosperm. (FAO Glossary AGR)</p>
<p>Označování</p> <p>U každého vzorku konzervovaného v některé zemi je označeno, zda je konzervován pro instituci, stát, zeměpisnou oblast, nebo celý svět. (AEGIS Vision Paper 2005)</p>	<p>Designation process</p> <p>Each accession conserved in a country is designated as being conserved for the institute, for the country, for the region or for the world. (AEGIS Vision Paper 2005)</p>
P	
<p>Pasportní data</p> <p>Veřejně přístupná část dat vedených o <i>ex-situ</i> uchovávaných vzorcích v genobance. (NPKVGZ 2006)</p> <p>Informace o vzorku a místě jeho původu, obvykle zaznamenané při sběru (druh, doba sběru, přesná lokalizace, identifikační znaky, ekologické podmínky lokality atd.). (Nařízení Rady ES 870/2004)</p>	<p>Passport data</p> <p>Public data kept on <i>ex-situ</i> collections in gene banks. (NPCUGR 2006)</p> <p>Information about a sample or specimen and the site of collection, typically recorded at the time of collection (species, time of collection, exact location, identification characteristics, ecological conditions of location, etc.). (EC Council Regulation 870/2004)</p>
<p>Planý příbuzný (genetický zdroj)</p> <p>Nepěstovaný druh, který je více či méně příbuzný pěstované plodině (obvykle téhož druhu); není běžně užíván v zemědělství, ale může se vyskytovat v agroekosystémech (např. jako plevel nebo komponent pastvin či spásaných ploch). (Jarvis 2000)</p>	<p>Wild relative (genetic resource)</p> <p>A non-cultivated species which is more or less closely related to a crop species (usually in the same genus); it is not normally used for agriculture but can occur in agroecosystems (e.g. as a weed or a component of pasture or grazing lands). (Jarvis 2000)</p>
<p>Plemenná kniha</p> <p>Podrobný přehled narození, úhynů, genetických vztahů a dalších biologických údajů, které po analýze umožňují řízený chov. (WAZA 2005)</p>	<p>Studbook</p> <p>Detailed records of births, deaths and genetic relationships and other biological data which when analysed allow management of population. (WAZA 2005)</p>
<p>Plemeno</p> <p>Skupina domácích zvířat téhož druhu, která mají stejný fylogenetický původ a vyznačují se určitými shodnými vlastnostmi morfologickými, fyziologickými, popř. i psychickými, které se za předpokladu stejných životních podmínek přenášejí dědičně na potomstvo; skupina tak početná, že je schopná rozmnožovat se bez příbuzenské plemenitby. (Terminologický slovník ČAZV)</p>	<p>Breed</p> <p>Group of farm animals of the same species that have the same phylogenetic origin and are characterized by certain identical morphological, physiological eventually psychic features that are transferred to the offspring under the same living conditions; the group such numerous that it is able to reproduce itself without inbreeding. (Terminological Vocabulary of CAAS)</p>

<p>Skupina domácích zvířat téhož druhu nebo poddruhu s definovatelnými a identifikovatelnými vnějšími znaky, které umožňují jejich odlišení vizuálním hodnocením od jiných podobně definovaných skupin uvnitř stejného druhu, nebo skupina, u které vedla geografická nebo chovatelská separace od fenotypicky podobných skupin k přiznání její samostatné identity. (FAO Glossary AGR)</p> <p>Krajové (místní) plemeno V určité oblasti původní, tj. po delší dobu chované plemeno vyznačující se dokonalým přizpůsobením místním podmínkám. (Livestock 1993)</p> <p>Plemeno, které není ohroženo Plemeno, jehož celkový počet plemenic je vyšší než 1 000 a plemeníků vyšší než 20, nebo jehož velikost populace se blíží 1 000 a procento čistokrevných plemenic se blíží 100 procentům, a velikost celé populace se zvětšuje. (FAO Glossary AGR)</p> <p>Primitivní plemeno Málo prošlechtěné plemeno zvířat s nižší užitkovostí, velmi skromné, s odolností vůči nepříznivým podmínkám prostředí, morfologicky a fyziologicky nepříliš vzdálené od svých divokých předků. (World Resources Institute)</p>	<p>Specific either a sub specific group of domestic livestock with definable and identifiable external characteristics that enable it to be separated by visual appraisal from other similarly defined groups within the same species or a group for which geographical and/or cultural separation from phenotypically similar groups has led to acceptance of its separate identity. (FAO Glossary AGR)</p> <p>Landrace A population typically genetically heterogenous that is specifically adapted to a set of local conditions. (Livestock 1993)</p> <p>Breed not at risk A breed where the total number of breeding females and males is greater than 1000 and 20 respectively; or the population size approaches 1 000 and the percentage of purebred females is close to 100 percent, and the overall population size is increasing. (FAO Glossary AGR)</p> <p>Primitive - unimproved stock Usually a landrace (native) breed or type that has developed in a particular locality to suit the local conditions. Genetically variable. Hardy by implication. Not bred for any specialized purpose, e.g. high milk yield. (World Resources Institute)</p>
<p>Pleomorfní Houby, které mají více než jednu samostatnou formu nebo sporové stadium v životním cyklu, zvláště holomorfy s teleomorfoou a s jednou nebo více anamorfami; polymorfní. (Kirk et al. 2001; Kůdela et Braunová Eds. 2007)</p>	<p>Pleomorphic Fungi having more than one independent form or spore-stage in the life cycle, especially of holomorphs comprising a teleomorph and one or more anamorphs; polymorphic. (Kirk et al. 2001; Kůdela et Braunová Eds. 2007)</p>
<p>Pohoda zvířat – welfare Pohoda chovaných zvířat vyjadřující míru jejich spokojenosti. Vytvoření takových podmínek chovu, v němž jsou uspokojovány základní fyziologické a psychické nároky každého jedince daného druhu s ohledem na jeho přirozené potřeby a možnosti uplatnění přirozeného chování. Hlavním cílem opatření směřujících k vytvoření pokud možno optimálních biologických podmínek chovu je zabránit vzniku poranění, stresu a stereotypu. (Webster 1995)</p>	<p>Welfare The well-being of animals being reared as an expression of their contentment. Creating the conditions that will meet the basic physiological and mental demands of each of the given species' individuals with regards to its natural needs and the possibilities of rearing it naturally. The main aim of measures aimed at creating the best possible biological conditions for rearing animals is to prevent injury, stress and stereotype. (Webster 1995)</p>

<p>Polní genová banka Kolekce genetických zdrojů, zpravidla víceletých druhů rostlin, uchovávaná v polní výsadbě (genofondové sady, vinice, chmelnice). Na rozdíl od semenných druhů (uchovávaných <i>ex situ</i> v genové bance) plní polní kolekce u vegetativně množených rostlin rovněž funkci genové banky a jejím cílem je, vedle hodnocení, dlouhodobé uchování genetických zdrojů. Součástí konzervace (dlouhodobého uchování) genetických zdrojů v polní kolekci je jejich regenerace v případě přílišného stáří rostlin či jejich poškození, které by ohrozilo další existenci genetického zdroje či jeho genetickou integritu. Pro zvýšení bezpečnosti polních kolekcí může být tato metoda doplněna jinou metodou střednědobého či dlouhodobého uchování genetických zdrojů. (Terminologický slovník ČAZV)</p>	<p>Field gene bank / Repository Collection of genetic resources, generally multi-annual (perennial) plant species maintained in field plantation (gene pool orchards, vineyards, hop-gardens). Contrary to seed propagated species (maintained <i>ex situ</i> in gene bank), the field collection of vegetatively propagated species represents a gene bank which aim is, besides evaluation, long-term maintenance of genetic resources. Regeneration as a part of genetic resources conservation in field collection (long-term maintenance) is carried out when the plants are too old or damaged in such a way that their existence or genetic integrity is endangered. To increase safeguard of field collections, this method can be completed with another method of medium- or long-term genetic resources conservation. (Terminological Vocabulary of CAAS)</p>
<p>Položka (genetického zdroje rostlin) Odlišný, jednoznačně identifikovatelný vzorek semen reprezentujících odrůdu, šlechtitelskou linii nebo populaci, který je skladován pro konzervaci a využití. (Rao et al. 2006)</p>	<p>Accession (of plant genetic resource) A distinct, uniquely identifiable sample of seeds representing a cultivar, breeding line or a population, which is maintained in storage for conservation and use. (Rao et al. 2006)</p>
<p>Populace Soubor jedinců téhož druhu žijících ve stejné geografické oblasti. (Gliessman 1998) Soubor jedinců téhož druhu, jehož početnost umožňuje cílenou reprodukci. (Zákon 344/2006 Sb.) Soubor jedinců téhož druhu relativně izolovaný od ostatních souborů téhož druhu. (Glossary of GT) Skupina jedinců určitého druhu rozšířená na daném území a zpravidla izolovaná určitým způsobem od ostatních skupin téhož druhu. (FAO Glossary AGR)</p>	<p>Population A group of individuals of the same species living in the same geographic region. (Gliessman 1998) A group of individuals of the same species, populous enough to enable managed reproduction. (Act 344/2006) A group of organisms of the same species relatively isolated from other groups of the same species. (Glossary of GT) A group of individuals of one species, occupying a defined area and usually isolated to some degree from other groups of the species. (FAO Glossary AGR)</p>
<p>Porosty uznané ke sklizni osiva fenotypové třídy A Zpravidla autochtonní, hospodářsky vysoce hodnotné porosty, které vynikají množstvím nebo kvalitou produkce, morfologickými znaky, odolností, případně jinými cennými vlastnostmi. (Zákon 149/2003 Sb.)</p>	<p>Stands certified to seed collection of phenotype class A Mostly autochthonous economically highly valuable stands of excellent amount or quality of production, morphological traits, resistance and other valuable characteristics. (Act 149/2003)</p>

<p>Porosty uznané ke sklizni osiva fenotypové třídy B Porosty (autochtonní i alochtonní), které vykazují na daném stanovišti nadprůměrnou objemovou produkci a morfologické znaky a dobrý zdravotní stav. (Zákon 149/2003 Sb.)</p>	<p>Stands certified to seed collection of phenotype class B Stands (both autochthonous and allochthonous) showing on a given site over-average volume yield production and morphological traits and good health condition. (Act 149/2003)</p>
<p>Poskytovatel Jakýkoliv stát/organizace/skupina, která vlastní genetické zdroje, nebo je správcem těchto genetických zdrojů. (ABS Management Tool) Právní subjekt, který poskytuje genetický zdroj za dohodnutých podmínek. (Dohoda o poskytování genetických zdrojů rostlin, ČR)</p>	<p>Provider Any government/organization/group of people that is/are the source of the genetic resources or custodian of these genetic resources. (ABS Management Tool) Legal subject that enables access to plant genetic resource under agreed conditions. (Material Transfer Agreement, CR)</p>
<p>Pracovní kolekce Kolekce genetických zdrojů uchovávaná a využívaná pouze po určitou (omezenou) dobu (např. pro potřeby šlechtění či výzkumu). Po splnění účelu se kolekce zruší, případné cenné materiály se konzervují. V pracovní kolekci se často shromažďují pouze vybrané genetické zdroje, s určitými znaky a vlastnostmi, podle potřeby uživatele kolekce. (Terminologický slovník ČAZV)</p>	<p>Working collection (breeder's collection) Collection of genetic resources maintained and utilised for a certain (limited) period (e.g. for breeding or research purposes). After reaching its aim the collection is dissolved, valuable material being conserved. Only selected genetic resources with specific traits and properties according to the collection user needs are generally gathered in working collection. (Terminological Vocabulary of CAAS)</p>
<p>Prostředník Jakákoliv entita, která získává genetické zdroje a poskytuje je uživatelům nebo jiným prostředníkům. (Draft guidelines on ABS 1999)</p>	<p>Intermediary Any entity which receives genetic resources and provides them to users or other intermediaries. (Draft guidelines on ABS 1999)</p>
<p>Předběžný / Předem dohodnutý souhlas Souhlas příslušného kompetentního orgánu/ orgánů státu poskytujícího genetické zdroje s jejich výzkumem a využitím. Souhlas příslušných zainteresovaných subjektů, jako jsou domorodé a lokální komunity, by rovněž měl být získán, v závislosti na případě a v souladu s legislativou příslušného státu. (ABS Good Practice)</p>	<p>Prior Informed Consent (PIC) PIC is the consent of the relevant competent national authority/authorities in the provider country granted for the research and utilization of genetic resources. The consent of relevant stakeholders, such as indigenous and local communities, should also be granted, as required by individual situations and subject to domestic law. (ABS Good Practice)</p>
<p>Přenos embryí Biotechnický postup odběru zárodku dárkyni, jeho uchování či dělení a přenos do dělohy příjemkyni; provádí se krvavou (chirurgickou), nebo nekrvavou cestou (získávání výplachem dělohy a přenos přes děložní krček). (Terminologický slovník ČAZV)</p>	<p>Embryo transfer A biotechnology method of embryo extraction from a donor female, its preservation and transfer into reproductive tract of a recipient female. Either surgical or non-surgical (vaginal douche and transfer via uterine cervix) techniques are used. (Terminological Vocabulary of CAAS)</p>

<p>Příjemce Právní subjekt, který přijímá genetický zdroj za dohodnutých podmínek. (Dohoda o poskytování genetických zdrojů, ČR)</p>	<p>Recipient Legal subject that receives genetic resource under agreed conditions. (Material Transfer Agreement, CR)</p>
<p>Přírodní výběr Výběr vyvolaný biotickými a abiotickými faktory prostředí, který je základním mechanismem evoluce. Může se projevovat na úrovni genu, buňky, klonu, jedince, populace nebo druhu. (IBPGR 1991)</p>	<p>Natural selection Selection exerted by biotic and abiotic environmental factors which is the principal mechanism of evolution. It may act at the level of gene, cell, clone, individual, population or species. (IBPGR 1991)</p>
<p>Přístup ke genetickým zdrojům a rozdělování přínosů z nich Spravedlivé rozdělování přínosů vznikajících využíváním genetických zdrojů, které zahrnuje odpovídající přístup ke genetickým zdrojům a přenos příslušných technologií, bere v úvahu všechna práva k těmto genetickým zdrojům a technologiím. (CBD)</p>	<p>Access to genetic resources and benefit sharing The fair and equitable sharing of the benefits arising out of the utilization of genetic resources, including by appropriate access to genetic resources and by appropriate transfer of relevant technologies, taking into account all rights to those resources and technologies. (CBD)</p>
R	
<p>Reintrodukce Snaha o usídlení taxonu v oblasti, která tvořila část jeho historického areálu rozšíření, ale z které byl vytlačen nebo kde vyhynul, často s použitím jedinců ze sbírek (<i>ex situ</i>). (WAZA 2005) Zahrnuje navrácení a management druhu rostliny do oblasti, ve které se dříve vyskytoval, ale nyní je vyhynulý či neznámý. (BGCI)</p>	<p>Reintroduction An attempt to re-establish a taxon in an area which was once part of its historical range, but from which it has been extirpated or become extinct, often using individuals from collections. (WAZA 2005) Involve the release and management of a plant into area in which it formerly occurred, but in which it is now extinct or believed to be extinct. (BGCI)</p>
<p>Reprodukční materiál lesních dřevin Reprodukční materiál druhů dřevin a jejich umělých kříženců, které mají význam pro lesní hospodářství, jímž se rozumí: 1. Semenný materiál. 2. Části rostlin, jímž jsou oddenkové, listové a kořenové řízky, explantáty a embrya pro mikrovegetativní rozmnožování, hříženci, kořeny, rouby, pruty a jiné části rostlin, určené k produkci sadebního materiálu. 3. Sadební materiál. (Zákon 149/2003 Sb.)</p>	<p>Forest tree reproduction material The reproductive material of forest tree species and their artificial hybrids, which have importance for forestry. It represents: 1. Seed material. 2. Parts of plants, i.e. rhizome, leaf and root cuttings, explants and embryos for micro-vegetative reproduction, layers, roots, grafts, whips and other parts of plants, used for production of planting stock. 3. Planting stock. (Act 149/2003)</p>
<p>Rizikové plemeno Jakékoliv plemeno, které může zaniknout, pokud nebudou eliminovány nebo zmírněny faktory, které způsobují snižování počtu jeho jedinců. Plemena jsou řazena do kategorií podle jejich ohrožení, mj. na základě současného počtu plemenků nebo plemenic a procenta čistokrevných samic.</p>	<p>Breed at risk Any breed that may become extinct if the factors causing its decline in numbers are not eliminated or mitigated. Breeds are categorized as to their risk status on the basis of, inter alia, the actual numbers of male and/or female breeding individuals and the percentage of pure-bred females.</p>

(FAO Glossary AGR)	(FAO Glossary AGR)
<p>Rodičovské stromy Stromy určené k produkci potomstva kontrolovaným nebo volným opylováním pro generativní způsob reprodukce. Podle § 40 odst. 4 písm. d) zákona č.149/2003 Sb. a klony podle § 40 odst. 4 písm. e) zákona č.149/2003 Sb., představují mimořádně hodnotné jedince z hlediska produkce, jakosti i odolnosti. Jsou určeny pro sběr reprodukčního materiálu (plody, semena, rouby) pro specifické účely, zpravidla pro zakládání semenných sadů, klonových archivů, matečnic (zejména topoly, vrby aj.) a pro výzkumné účely. (Zákon 149/2003 Sb.)</p>	<p>Parent (selected) trees Trees used for production of progeny through controlled or open-air pollination for generative way of reproduction . On the basis of the § 40 par. 4 letter d) of the Act 149/2003 and as to clones of the § 40 par. 4 letter e) of the Act 149/2003, they represent extraordinary valuable individuals from the viewpoint of production, quality and resistance. They are used for collection of reproductive material (fruits, seeds, grafts) for specific purposes, mainly for establishment of seed stands, clone achieves, mother stands (mainly poplars, willow-trees, etc.) and for research purposes. (Act 149/2003)</p>
<p>Rodokmen Přehled předků a potomků daného jedince a příbuzenských vztahů. (International Zoo Yearbook)</p>	<p>Pedigree A chart specifying lines of descent and relationship of individuals. (International Zoo Yearbook)</p>
<p>Rostlinný genetický materiál Jakýkoli materiál rostlinného původu, zahrnující reprodukční a vegetativní rozmnožovací materiál, který obsahuje funkční jednotky dědičnosti. (ITPGRFA)</p>	<p>Plant genetic material Any material of plant origin, including reproductive and vegetative propagating material, containing units of heredity. (ITPGRFA)</p>
<p>Rozmnožování Proces, pohlavní či nepohlavní, při němž zvířata a rostliny produkují nové jedince. (Webster´s Dictionary)</p>	<p>Reproduction Process, sexual or asexual, by which animals and plants produce new individuals. (Webster´s Dictionary)</p>
Ř	
<p>Řízený chov Chov na základě chovné koncepce a obecných pravidel vycházejících z biologických nároků příslušného druhu v rámci stanovených chovatelských cílů. (WAZA 2005)</p>	<p>Husbandry / Controlled breeding Breeding on the basis of a breeding concept and the general rules stemming from the biological demands of the pertinent species in the framework of set breeding aims. (WAZA 2005)</p>
S	
<p>Sadební materiál lesních dřevin Rostliny získané ze semenného materiálu, z částí rostlin nebo z přirozeného zmlazení. (Zákon 149/2003 Sb.)</p>	<p>Planting stock/Nursery stock of forest trees Plants obtained from the seed material, from part of plants or from natural regeneration. (Act 149/2003)</p>
<p>Samosprašná/Autogamická rostlina Semenná rostlina, u níž je obvyklým způsobem oplození samoopylení (samosprašení, autogamie). (Lesnický naučný slovník)</p>	<p>Self-pollinated plant Seed plant which usual way of fertilization is self-pollination (self-fertilization, autogamy). (Forest Encyclopaedia)</p>

<p>Sbírky kultur (mikroorganismů) Institute sloužící k uchovávání kmenů mikroorganismů v životaschopném stavu bez morfologických, fyziologických nebo genetických změn pro využití v současnosti i v budoucnu. (Smith et Onions 1994)</p>	<p>Culture collections (microorganisms) Institution which maintains strains of microorganisms in a viable state without morphological, physiological, or genetic change for current and future use. (Smith et Onions 1994)</p>
<p>Semenné porosty Semenné porosty zakládáné jako potomstva zvláště významných, obvykle autochtonních porostů. Jsou využívány jako zdroje osiva. Výběr reprodukčního materiálu, způsoby založení a další péči o výsadby doporučují pověřená osoba a odborná pracoviště. Ve výjimečných případech lze reproduktivní porosty zakládat přirozenou obnovou. (Zákon 289/1995 Sb.)</p>	<p>Reproductive (seed) stands Reproductive stands established as a progeny of extraordinary, mostly autochthonous stands. They are used as a source of seed material. Selection of reproductive material, way of establishing and subsequent care for plantings are directed by specialists. In special case stands can be based on natural regeneration. (Act 289/1995)</p>
<p>Semenné sady, klonové sbírky a matečnice Výsadby potomstev lesních dřevin (generativních i vegetativních) pro zajišťování reprodukčního materiálu generativního nebo vegetativního původu. Uzané semenné sady označené za testovaný zdroj se považují za zdroj testovaného reprodukčního materiálu. Uzané matečnice se považují za zdroj kvalifikovaného reprodukčního materiálu vegetativního původu. Výběr vhodného materiálu, způsob založení a pěstování navrhuje pověřená osoba. (Zákon 149/2003 Sb.)</p>	<p>Seed stands, clone archives and mother stands Plantings to ensure reproductive material of generative or vegetative origin. Certified seed stands are a source of tested reproductive material. Certified mother stands are a source of qualified reproductive material of vegetative origin. Selection of suitable material, way of establishing and growing are to be done by an authorized expert. (Act 149/2003)</p>
<p>Semenný materiál lesních dřevin Šišky, plodenství, plody a semena určená k produkci sadebního materiálu nebo k výsevu do porostů. (Zákon 149/2003 Sb.)</p>	<p>Seed material of forest trees Cones, infructescences, fruits and seeds used for planting stock production or for sowing inside stands. (Act 149/2003)</p>
<p>Sire V terminologii plemenných knih výraz pro otce nebo pro rodičovského jedince samčího pohlaví. (ISIS)</p>	<p>Sire In studbook terminology the male parental individual or father. (ISIS)</p>
<p>Sourozenecké druhy Druhy, které jsou geneticky odlišné, nekříží se, ale nejsou morfologicky odlišné. (Kirk et al. 2001)</p>	<p>Sibling species Species which are genetically distinct and not interbreeding, but are not morphologically distinct. (Kirk et al. 2001)</p>
<p>Stanoviště Představuje místo nebo typ stanoviště, kde se daný organismus nebo populace přirozeně vyskytuje. (CBD)</p>	<p>Habitat Means the place or type of site where an organism or population naturally occurs. (CBD)</p>

<p>Stupeň ohrožení plemene Posuzuje se aktuální efektivní velikostí populace (Nef), stanovenou podle počtu čistokrevných plemeníků (M) a plemenic (F): $Nef = 4(M \times F) / (M + F)$ Plemeno monitorované, bez momentálního ohrožení $Nef > 1\ 000$ Zranitelné plemeno $400 < Nef < 1\ 000$ Ohrožené plemeno $100 < Nef < 400$ Kriticky ohrožené plemeno $50 < Nef < 100$ Neudržitelné plemeno $Nef < 50$</p>	<p>Breed at risk Actual effective size of population is judged according to number of throughbred males (M) and females (F): $Nef = 4(M \times F) / (M + F)$ Monitored breed, without actual risk $Nef > 1\ 000$ Vulnerable breed $400 < Nef < 1\ 000$ Endangered breed $100 < Nef < 400$ Critically endangered breed $50 < Nef < 100$ Unmaintainable breed $Nef < 50$</p>
<p>Subkultivace mikroorganismů Nejjednodušší metoda uchovávání živých mikroorganismů sériovým přenosem z vyčerpaného na čerstvé pevné či tekuté živné médium. (Smith et Onions 1994)</p>	<p>Subcultivation of microorganisms The simplest method of maintenance of living microorganisms by serial transfer from staled to fresh solid or liquid media. (Smith et Onions 1994)</p>
<p>Systém hospodaření Všechny prvky hospodářství, které spolupůsobí jako systém zahrnující lidi, plodiny, hospodářská zvířata, planě rostoucí rostliny a volně žijící živočichy, prostředí a sociální, ekonomické a ekologické vztahy mezi nimi. (Friis-Hansen and Sthapit 2000)</p>	<p>Farming system All elements of a farm that interact as a system, including people, crops, livestock, other vegetation, wildlife, the environment and the social, economic and ecological interactions between them. (Friis-Hansen and Sthapit 2000)</p>
T	
<p>Teleomorfa Stadium charakterizované sexuálními sporami (askospory, bazidiospory), tradičně označované jako „perfektní“ stadium. (Kirk et al. 2001, Kůdela et Braunová Eds. 2007)</p>	<p>Teleomorph The state characterized by sexual spores (ascospores, basidiospores) traditionally designated as the “perfect” stage. (Kirk et al. 2001, Kůdela et Braunová Eds. 2007)</p>
<p>Téměř ohrožený druh makroskopické houby Druhy potenciálně ohrožené v blízké budoucnosti působením zátěže životního prostředí, nebo druhy závislé na speciálním managementu stanovišť, nebo druhy s efemérním charakterem výskytu na dočasném substrátu. Do této kategorie jsou také řazeny druhy považované za vzácné nebo mizející v minulosti, ale v současnosti nalezené na nových lokalitách. (Holec, Beran Eds. 2006; IUCN 2001; Standards and Petitions Working Group 2006)</p>	<p>Near-threatened species of macroscopic fungus Taxa potentially threatened in the near future due to the environmental load or taxa depending on special management of their habitats or species with an ephemeral character of occurrence on temporary substrates. Finally, species considered rare or disappearing in the past but recently found at new localities are also classified to this category. (Holec, Beran Eds. 2006; IUCN 2001; Standards and Petitions Working Group 2006)</p>

<p>Toxinogenní mikroorganismus Mikroorganismus schopný produkovat toxin nebo mycotoxin (houby). (Kirk et al. 2001)</p>	<p>Toxinogenic microorganism Microorganism able to produce toxin or mycotoxin (fungi). (Kirk et al. 2001)</p>
<p>Toxin a mykotoxin - klasifikace producentů</p> <p>T1 – netoxický, mikroorganismus dostupný pouze pro laboratoře; T2 – halucinogenní, vyžaduje se doklad o odpovědnosti za nakládání; T3 – silné toxiny, zákonná omezení distribuce (zboží dvojího využití, dostupnost jen pro určité státy) (např. aflatoxiny a trichoteceny). (CABRI Guidelines)</p>	<p>Toxin and mycotoxin - classification of producers</p> <p>T1 - not toxic, microorganism available only for laboratories; T2 – hallucinogenic, acceptance-of-responsibility form required ; T3 - severe toxins, legal restrictions (dual-use goods, country-dependent) (aflatoxin, trichothecene etc.). (CABRI Guidelines)</p>
<p>Tradiční (původní/místní/domorodé) znalosti a postupy Znalosti, inovace a praktiky domorodých a lokálních komunit zahrnující tradiční životní styl, které se vztahují k ochraně a udržitelnému využívání biologické rozmanitosti. Koncept není limitován pouze na staré znalosti, ale zahrnuje též inovace získané na základě tradičních metod. (CBD; ABS Good Practice)</p> <p>Porozumění a využívání tradičních znalostí, které existují v místní komunitě. (Jarvis 2000)</p>	<p>Indigenous knowledge (IK)</p> <p>Knowledge, innovations and practice of indigenous and local communities embodying traditional lifestyles relevant for the conservation and the sustainable use of biological diversity. The concept of TK is not limited to ancient wisdom, but also includes innovative knowledge acquired on the basis of traditional methods. (CBD; ABS Good Practice)</p> <p>The understanding of traditions that exist in a local community. (Jarvis 2000)</p>
<p>Transgenní organismus Organismus s vloženými geny obsahující cizí DNA. (Glossary of GT)</p>	<p>Transgenic organism Organism with inserted genes, containing foreign DNA. (Glossary of GT)</p>
<p>U</p>	
<p>Udržitelné využívání Znamená využívání složek biologické rozmanitosti způsobem, který nevede k dlouhodobému poklesu biologické rozmanitosti, a tudíž zachovává její potenciál pro uspokojování potřeb a požadavků současných i budoucích generací. (CBD)</p>	<p>Sustainable use Means the use of components of biological diversity in a way and at a rate that does not lead to the long-term decline of biological diversity thereby maintaining its potential to meet the needs and aspirations of present and future generations. (CBD)</p>
<p>Udržitelnost Schopnost ekosystému udržovat v průběhu času ekologické procesy a funkce, biologickou rozmanitost a produktivitu. (Bailey 1995)</p>	<p>Sustainability The ability of an ecosystem to maintain ecological processes and functions, biological diversity, and productivity over time. (Bailey 1995)</p>
<p>Uchovávání mikroorganismů Soubor procesů vedoucích k uchování sbírkových kmenů v živém stadiu a k zachování jejich vlastností.</p>	<p>Maintenance of microorganisms Collection of processes to stay alive of the strains of the culture collection and keep of their features.</p>

<p>Uchovávání pod parafínovým olejem Způsob konzervace mikroorganismů. Kultura mikroorganismu rostoucí na šikmém agaru je přelita tzv. minerálním olejem (parafínový olej). (Nakasonne et al. 2004; Smith et Onions 1994)</p>	<p>Storage under mineral oil (= oil overlay) Way of preservation of microorganisms. Culture of microorganism growing on agar slant is overlaid by mineral oil (liquid paraffin). (Nakasonne et al. 2004; Smith et Onions 1994)</p>
<p>Ukládací instituce Instituce, která zajišťuje přijetí, uznání a uchovávání mikroorganismů a poskytování vzorků z nich. (Budapest Treaty)</p>	<p>Depositary institution An institution which provides for the receipt, acceptance and storage of microorganisms and the furnishing of samples thereof. (Budapest Treaty)</p>
<p>Umělý odchov Způsob odchovu mláďat v lidské péči za použití dostupných náhradních metod výživy a komplexní péče v případech, kdy se matka nedokáže o mládě postarat, nebo uhynie. (ISIS)</p>	<p>Hand rearing A method of raising the young in captivity by using the available replacement methods of nutrition and comprehensive care, used in cases where the mother cannot care for the young or dies. (ISIS)</p>
<p>Umělý výběr Lidský zásah do procesu rozmnožování živočichů pro podchycení a zabezpečení přenosu určitých žádoucích znaků. (WAZA 2005)</p>	<p>Artificial selection Human intervention in animal reproduction to ensure and save certain desirable traits that are represented. (WAZA 2005)</p>
<p>Uživatel Jakákoliv organizace/skupina, která získala nebo využívá genetické zdroje. (ABS Management Tool)</p>	<p>User Any organization/group of people that acquires and/or uses genetic resources. (ABS Management Tool)</p>
V	
<p>Vlastníci nebo správci Organizace nebo jedinci, kteří mají právo na genetické zdroje (držení, vlastnictví atd.) v souladu s legislativním systémem daného státu nebo zvyklostním právem a vlastní biologický materiál obsahující genetické zdroje <i>in situ</i> nebo <i>ex situ</i> a mají právo předávat ho třetí straně. (ABS Management Tool)</p>	<p>Owners, Managers or Custodians Organizations or individuals that have a right over genetic resources (possession, property, etc.), in accordance with a country legal system or customary law, and are in possession of the biological material that contains the genetic resources, <i>in situ</i> or <i>ex situ</i>, and have the right to transfer it to a third party. (ABS Management Tool)</p>
<p>Volně žijící živočich / Planě rostoucí rostlina Žijící nebo rostoucí ve svém původním, přirozeném stavu; druh není domestikován nebo kultivován. (Webster's Dictionary)</p>	<p>Wild animal / Wild plant Living or growing in its original, natural state; not domesticated or cultivated. (Webster's Dictionary)</p>
<p>Výběr Jakýkoliv přírodní nebo umělý proces, který umožňuje zvýšení podílu určitých genotypů nebo skupin genotypů v následujících generacích, obvykle na úkor jiných genotypů. (IBPGR 1991)</p>	<p>Selection Any process natural or artificial, which permits an increase in the proportion of certain genotypes or groups of genotypes in succeeding generations, usually at the expense of other genotypes. (IBPGR 1991)</p>

<p>Výběrová kolekce (genetických zdrojů rostlin) Soubor genetických zdrojů vybraných z celé kolekce tak, aby reprezentoval existující genetickou rozmanitost v rámci celé kolekce při co nejnižším počtu vybraných položek. Cílem tvorby kolekce je usnadnit orientaci v rozsáhlých druhových kolekcích pro kurátory kolekcí a zejména pro uživatele genetických zdrojů a zvýšit tak hodnotu kolekcí pro uživatele. Výběrová kolekce může zahrnovat různou část celé kolekce, nejčastěji je to 5 -10 % položek. (Terminologický slovník ČAZV)</p>	<p>Core collection (of plant genetic resources) Set of genetic resources selected from the whole collection so that it would represent existing genetic diversity of the whole collection by the lowest number of selected accessions. The objective why to prepare core collection is to facilitate orientation of collection curators and especially users of genetic resources in extensive collections of plant species and thereby to increase user's collection value. Core collection can include different percentage of the whole collection, the most frequently 5 -10 % of accessions. (Terminological Vocabulary of CAAS)</p>
<p>Vyhynulý (taxon/druh) (v přírodě) Taxon je označen za vyhynulý v přírodě, pokud je známý jako přeživší pouze v kultuře, v zajetí nebo jako populace mimo svůj původní areál rozšíření. Taxon se považuje za vyhynulý v přírodě, jestliže nebyl zaznamenán v jeho historickém areálu rozšíření po důkladném průzkumu na známém nebo předpokládaném stanovišti a ve vhodné době (denní, sezónní, roční). Průzkum musí být učiněn v časovém období odpovídajícím životnímu cyklu a životní formě taxonu. (IUCN 2001)</p>	<p>Extinct in the wild A taxon is extinct in the wild when it is known only to survive in cultivation, in captivity or as a naturalized population (or populations) well outside the past range. A taxon is presumed extinct in the wild when exhaustive survey in known and/or expected habitat, at appropriate times (diurnal, seasonal, annual), throughout its historical range have failed to record an individual. Survey should be over a time frame appropriate to the taxon's life cycle and life form. (IUCN 2001)</p>
<p>Vysoce výnosná odrůda (VVO) Odrůda plodiny vyšlechtěná moderními šlechtiteli, určená k maximalizaci výnosu (často v podmínkách s vysokými vstupy) na úkor rozmanitosti nebo adaptace na místní prostředí. Vysoce výnosné odrůdy ...jsou často považovány za ohrožení krajových odrůd téhož druhu. (Jarvis 2000)</p>	<p>High Yielding Variety (HYV) A crop variety developed by modern plant breeders, designated to maximize yields (often in high-input conditions) at the expense of diversity or local environmental adaptation. HYVs ...are often seen as threats to locally developed landraces of the same species. (Jarvis 2000)</p>
<p>Vzorek genetického zdroje Odebraný rozmnožovací materiál nebo jiná část pěstované rostliny umožňující přenos a regeneraci genetického zdroje při zachování jeho základu. (Zákon 148/2003 Sb.) Odebraný reprodukční materiál zvířete, zejména sperma, vaječné buňky, embrya, případně další tkáň, umožňující přenos a regeneraci genetického zdroje při zachování jeho genetického základu. (Zákon 344/2006 Sb.)</p>	<p>Sample of genetic resource Sampled reproductive material or other part of cultivated plant that enables transfer and regeneration of genetic resource while preserving its basis. (Act 148/2003) Sampled animal reproduction material especially sperm, oocytes, embryos, eventually another tissues that enable transfer and regeneration of genetic resource preserving its genetic basis. (Act 344/2006)</p>

<p>Kolekce mnoha rozličných odrůd, druhů nebo poddruhů, které představují různorodou kolekci genotypů, a tudíž genetickou rozmanitost. (Livestock 1993)</p>	<p>A collection of many different varieties, species or subspecies that represent a diverse collection of genotypes and hence genetic diversity. (Livestock 1993)</p>
<p>Vzájemně dohodnuté podmínky Různé typy oprávnění definující podmínky pro přístup a rozdělování přínosů, pomocí nichž je uživatelům umožněn přístup či obdržení povolení k využívání genetických zdrojů, aby je mohli sbírat, studovat či komerčně využívat. (ABS Good Practice)</p>	<p>Mutually Agreed Terms (MAT) Various type of authorization, defining the conditions for access and benefit sharing, by means of which users obtain access to/permission to use genetic resources in order to collect, study and utilize them commercially. (ABS Good Practice)</p>
Z	
<p>Zainteresovaný subjekt Jedinec nebo skupina, které se týká určité rozhodnutí a která má zájem na výsledku. (WAZA 2005) Jakákoliv entita, která je jakýmkoli způsobem zainteresována na sběru nebo jiném způsobu získávání genetických zdrojů, využívání těchto zdrojů, rozdělování přínosů z nich, nebo má profesionální zájem na ochraně a udržitelném využívání genetických zdrojů. (Draft guidelines on ABS 1999)</p>	<p>Stakeholder Individual or group that is affected by a decision and has an interest in its outcome. (WAZA 2005) Any entity which is, in any way, involved in collecting or otherwise acquiring genetic resources, the utilisation of these resources, the sharing of benefits arising from the utilisation of the genetic resources, and/or has a qualified interest in the conservation and sustainable utilisation of genetic resources. (Draft guidelines on ABS 1999)</p>
<p>Zakladatelská skupina, zakladatel Jednotlivci vydělení ze zdrojové populace, kteří geneticky přispívají k vytvoření odvozené subpopulace. V rámci záchranných chovatelských programů jsou to zpravidla jedinci pocházející z volné přírody, kteří po sobě zanechali plodné potomstvo. V plemenných knihách jsou tyto jedinci značeni symbolem #. (WAZA 2005)</p>	<p>Founder stock, founder Individuals drawn from a source population who contribute genetically to the derived subpopulation. In case of breeding programme usually wild-caught individuals who have produced surviving fertile offspring. The founder of a strain or breeding line, the source individual designated by # in studbooks. (WAZA 2005)</p>
<p>Základní kolekce (genetických zdrojů rostlin) Kolekce genetických zdrojů uchovávaná zpravidla ve stejné genové bance jako duplikace (rezerva) ke kolekci aktivní, přičemž může duplikovat celou aktivní kolekci, či pouze její část (vybrané materiály, např. genetické zdroje domácího původu). Z této kolekce jsou vzorky genetických zdrojů poskytovány uživatelům pouze v případě, že neexistuje v dané genové bance také aktivní kolekce; uchovávané materiály jsou využívány pro obnovu (regeneraci) genetického zdroje. (Terminologický slovník ČAZV)</p>	<p>Base collection (of plant genetic resources) Collection of plant genetic resources maintained generally in the same gene bank as duplication (reserve) of active collection. It can duplicate the whole active collection or only its part (selected materials, e.g. autochthonous genetic resources). Samples of genetic resources are provided from this collection to users only when an active collection does not exist in the gene bank. Materials maintained in base collection are used for genetic resources regeneration. (Terminological Vocabulary of CAAS)</p>

<p>Zárodek Botanický termín pro rostlinné embryo. (FAO GBFA) Genetický materiál, zvláště jeho specifické molekulární a chemické složení, který zahrnuje fyzický základ dědičných kvalit organismu. (FishBase)</p>	<p>Germ Botanical term for a plant embryo. (FAO GBFA) The genetic material, especially its specific molecular and chemical constitution, that comprises the physical basis of the inherited qualities of an organism. (FishBase)</p>
<p>Země poskytující genetické zdroje Země dávající k dispozici genetické zdroje sebrané <i>in situ</i>, včetně populací jak volně žijících či planě rostoucích druhů, tak druhů domestikovaných, nebo odebrané <i>ex situ</i>, které pocházejí z dané země nebo jsou jiného původu. (CBD)</p>	<p>Country providing genetic resources Means the country supplying genetic resources collected from <i>in situ</i> sources, including populations of both wild and domesticated species, or taken from <i>ex situ</i> sources, which may or may not have originated in that country. (CBD)</p>
<p>Země původu genetických zdrojů Země, která vlastní genetické zdroje v podmínkách <i>in situ</i>. (CBD)</p>	<p>Country of origin of genetic resources Means the country which possesses those genetic resources in <i>in situ</i> conditions. (CBD)</p>
<p>Znak Fenotypický projev, jakožto strukturální nebo funkční atribut organismu, vyplývající z interakce genu nebo skupiny genů s prostředím. (IBPGR 1991)</p>	<p>Character The phenotypic expression, as a structural or functional attribute of an organism, resulting from the interaction of a gene or group of genes with the environment. (IBPGR 1991)</p>
<p>Zoologická zahrada Trvalé zařízení, v němž jsou chováni a po dobu nejméně 7 dnů v kalendářním roce vystavováni pro veřejnost volně žijící živočichové, popřípadě též domácí zvířata. (Zákon 162/2003 Sb.)</p>	<p>Zoological Garden Permanent facility in which wild animals and/or also domestic animals are bred and exhibited to the public for 7 or more days in a calendar year. (Act 162/2003)</p>
<p>Zranitelný druh makroskopických hub Druhy mírně, ale zřetelně mizející (na 50-80 % lokalit ve srovnání s původním stavem). (Holec et Beran Eds. 2006; IUCN 2001; Standards and Petitions Working Group 2006)</p>	<p>Vulnerable species of macroscopic fungi Taxa slightly but distinctly disappearing (number of localities up to 50–80 % of the original state). (Holec et Beran Eds. 2006; IUCN 2001; Standards and Petitions Working Group 2006)</p>
<p>Zůstavitel (dárce) Jakákoliv entita, která má zákonné právo disponovat genetickými zdroji, které jsou zpřístupňovány uživatelům nebo prostředníkům. (Draft guidelines on ABS 1999)</p>	<p>Donor Any entity which has the legal right of disposal over the genetic resources being made available to users or intermediaries. (Draft guidelines on ABS 1999)</p>
<p>Zvíře v zájmovém chovu Živočich, u něhož není hlavním účelem chovu hospodářské využití, chovaný buď ve zvláštních prostorách k tomu určených, nebo v domácnostech. Takový chov slouží k zájmové činnosti nebo osobní potřebě. (Zákon 246/92 Sb.)</p>	<p>Animal kept for a hobby An animal kept not primarily for economic use and raised in either special areas or in household. Such raising is for personal needs or as a hobby activity. (Act 246/92)</p>

<p>Zvíře ve farmovém chovu Způsob chovu zvířat za účelem podnikání, v ohraničených prostorách, týká se užitkových zvířat a dalších druhů živočichů. Zvířata jsou chována v takových počtech a hustotě nebo na takové úrovni, že jejich zdravotní stav a psychická pohoda závisí na bezprostřední péči člověka. Takto chovaná zvířata jsou považována za zvířata hospodářská. (Metodický návod SVS ČR OZ 8/2000)</p>	<p>Animal in farm breeding A manner of breeding animals for economic purposes in enclosed areas. This involves utility animals and other species of wild animals. The animals are reared in such number and density which requires human care to maintain their health and welfare. Animals reared in this manner are considered to be farm animals. (Methodological Instructions of the State Veterinary Administration 8/2000)</p>
---	--

Citované zdroje / References

- AEGIS Vision Paper (2005): Minutes of the Second AEGIS Steering Committee Meeting, 20 June, 2005, IPGRI Maccaresse, Rome
- Ainsworth et al.(1995): Animal Improvement Policy for South Africa. National Department of Agriculture (NDA).
- Australian Government, Department of the Environment, Sport and Territories (1996): National Strategy for the Conservation of Australia's Biological Diversity. ISBN 0642244278
- Bailey (1995): Ecosystem Geography. Springer-Verlag, New York. Cit. In: Glossary on biodiversity related terms, http://www.fao.org/gtos/tems/mod_div.jsp?div_PAGE=divglo.htm
- Biber-Klemm S., Martinez S. (2006): Access and Benefit Sharing. Good practice for academic research on genetic resources. Swiss Academy of Sciences, Bern, 58 pp.
- Botanic Gardens Conservation International: <http://www.bgci.org>
- Budapest Treaty on the International Recognition of the Deposit of Microorganisms for the Purposes of Patent Procedure Done at Budapest on April 28, 1977, and amended on September 26, 1980
- Buchta S. a kol.(1993):) Chov prasat. Český terminologický slovník se slovenskými, německými, anglickými, ruskými a částečně latinskými ekvivalenty. Praha, ÚZPI, 251 s. (<http://www.agronavigator.cz/ts/Default.aspx>)
- CABRI Guidelines Laboratory Procedures for Microorganisms. Reference No.: M/1998/1.05, Security and transfer restriction codes: <http://www.cabri.org/guidelines/micro-organisms/M105.html>
- Committee on Managing Global Genetic Resources (1993): Agricultural Imperatives - Managing global genetic resources - Livestock. The National Academic Press, Washington DC, USA. ISBN-10: 0-309-10378-9, 277 pp.
- Dotlačil L. et al. (2005): Dohoda o poskytování genetických zdrojů rostlin. (Vzorová dohoda pro účastníky Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin a agrobiodiversity a spolupracujících institucí.) In: Dostupnost a využívání genetických zdrojů rostlin a podpora biodiversity. Praha: 121-124
- EPPO Standards (2007): EPPO A1 Aand A2 lists of pests recommended fro regulation as quarantine pests.
- European Commission, Research Directorate-General (2006): Biosociety and the Knowledge-based Bio-economy – Bioglossary : http://ec.europa.eu/research/biosociety/kbbe/basics_en.htm

- FAO (1999): The Global Strategy for the Management of Farm Animal Genetic Resources. ISBN 92-5-104267-5, 43 pp.
- FAO (2001): International Treaty on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture (ITPGRFA). FAO, Rome, 25 pp.
- FAO (2001): Glossary of Biotechnology for Food and Agriculture. FAO Research and Technology Paper, 9, Rome, 305 pp.
- FishBase: A Global Information System on Fishes – Glossary
- Friis-Hansen E. and Sthapit B. (2000): Participatory Approaches to the Conservation and Use of Plant Genetic Resources. International Plant Genetic Resources Institute, ISBN 9290434449
- Gliessman S.R. (1998): Field and Laboratory Investigations in Agroecology, Lewis Publishers, 329 pp.
- Government of South Africa, Department of Agriculture, Directorate (2007): Animal and Aquaculture Production - Animal Improvement Policy for South Africa (GN 1652 in Government Gazette 30459 of 16 November 2007, p 41.
- Holec J., Beran M. (Eds.) (2006): Červený seznam hub (makromycetů) České republiky. – Příroda, Praha, 24: 1-282.
- IBPGR (1991): Elsevier's Dictionary of Plant Genetic Resources. Elsevier Science Publishers, Amsterdam, ISBN 0444889590, 196 pp.
- International Institute for Environment and Development (2008): Protecting Community Rights over Traditional Knowledge: Implication of Customary Laws and Practices. Research Partners Workshop, Panama, 19-23 November, 2007. iied, Science Publishers, Amsterdam, 17 pp.
- ISIS - International Species Inventory System: www.isis.org
- IUCN (1998): IUCN Guidelines for Re-introductions. IUCN Species Survival Commission, Re-introduction Specialist Group. IUCN, Gland, Switzerland, ISBN 2-8317-0448-0, 10 pp.
- IUCN (2001): IUCN Red List Categories and Criteria: Version 3.1. IUCN Species Survival Commission. IUCN, Gland, Switzerland and Cambridge, UK. ISBN 2-8317-0633-5, ii + 30 pp.
- Jarvis 2000 - Jarvis D. et al. (2000): A Training Guide for *In Situ* Conservation On-farm. IPGRI, ISBN 92-9043-452-X
- Kirk P.M., Cannon P.F., David J.C. et Stalpers J. A. (2001): Ainsworth's and Bisby's Dictionary of the Fungi. Wallingford, CAB International.
- Kůdela V., Braunová M. (Eds.) (2007). Česko-anglická rostlinolékařská terminologie. Czech-English Plant Health Terminology. Praha, Academia
- Lesnický naučný slovník I-II. (1994-1995). Ministerstvo zemědělství, Praha. I, A-0, ISBN 80-7084-111-7, 743 pp., II, P-Ž, ISBN 80-7084-131-1, 683 pp.
- Machálek E. a kol. (1987). Biotechnologie – výběr základních termínů. Český a slovenský terminologický slovník s ruskými, německými a anglickými ekvivalenty.: Československá akademie zemědělská, Praha, 263 pp. (<http://www.agronavigator.cz/ts/Default.aspx>)
- Nakasonne K. K., Peterson S. W. et Jong S.-C. (2004): Preservation and distribution of fungal cultures. In: Mueller G. M., Bills G. F. et Foster M. S., Eds., Biodiversity of fungi, p. 37-47, Amsterdam.
- Ministerstvo zemědělství (2006): Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů. (National Programme on Conservation and Use of Genetic Resources). Praha, Č.j.: 20139/2006-13020
- Ministerstvo životního prostředí (2005): Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky. (Strategy on Biodiversity Conservation of the Czech Republic) Praha, ISBN 80-7212-380-7, 129 pp.
- National Department of Agriculture (2003): Animal Improvement Policy for South Africa.

- Rao N. K. et al. (2006): Manual of Seed Handling in Genebanks, Bioversity International, ISBN 978-92-9043-740-6
- Reid et al. (1993): Biodiversity Prospecting: Using Genetic Resources for Sustainable Development. Washington, D.C., World Resources Institute, Chapter 2 - In-situ Conservation of Biodiversity.
- SECO (State Secretariat for Economic Affairs) (2007): ABS-Management Tool. Best Practice Standard and Handbook for Implementing Genetic resource Access and Benefit-sharing Activities. Vol. 1+2. International Institute for Sustainable Development (IISD) and State Secretary for economic Affairs (SECO), Bern, 1 – 19 pp., 2 – 53 pp.
- Secretariat of the Convention on Biological Diversity (2001): Global Biodiversity Outlook. CBD, UNEP, Montreal, 282 pp.
- Secretariat of the Convention on Biological Diversity (2005): Convention on Biological Diversity Handbook. Including its Cartagena Protocol on Biosafety (the 3rd Edition). CBD, UNEP, Montreal, 1493 pp.
- Secretariat of the Convention on Biological Diversity (1999): Draft guidelines on ABS regarding the utilisation of genetic resources. San José, Costa Rica, 4 – 8 October 1999
- Smith D., Onions A. H. S. (1994): The preservation and maintenance of living fungi. IMI Technical Handbooks No. 2
- Standards and Petitions Working Group (2006): Guidelines for Using the IUCN Red List Categories and Criteria. Version 6.2. Prepared by the Standards and Petitions Working Group of the IUCN SSC Biodiversity Assessments Sub-Committee in December 2006.
- Terminologický slovník ČAZV: <http://www.agronavigator.cz/ts/>
- Technische Universität München (2006): Birgid Schindwein Hypermedia Glossary of Genetic Terms. (<http://www.weihenstephan.de/~schlind/>)
- The New Zealand Biodiversity Strategy (2000): Glossary: <http://www.mfe.govt.nz/publications/biodiversity/nz-biodiversity-strategy-feb00.html>
- The Zoological Society of London (2006): International Zoo Yearbook.
- UN ECE/FAO (1997): Temperate and Boreal Forest Resources Assessment 2000. Terms and Definitions. New York and Geneva, 15 pp.
- Váchal J. a kol.(1999): Genetika a šlechtění zvířat – základní pojmy. (Pomůcka pro chovatele.) Svaz chovatelů českého strakatého skotu, Svaz chovatelů černostrakatého skotu, Českomoravského svazu chovatelů, a.s., Praha
- WAZA (2005): Building a Future for Wildlife - The World Zoo and Aquarium Conservation Strategy. WAZA, Bern, ISBN 3-033-00427-X, 64 pp. + Apendix 1-4
- Webster's New Twentieth Century Dictionary - Second Edition. Prentice Hall Press, New York, 2129 pp. + Annexes
- Webster J. (1995): Animal Welfare. A Cool Eye Towards Eden.
- World Health Organization (2004): Laboratory Biosafety Manual. Third edition.
- World Resources Institute, IUCN, UNEP in consultation with FAO and UNESCO (1992): Global Biodiversity Strategy. Biodiversity Glossary of Terms. ISBN: 0-915825-74-0, 260 pp.
- Wyse Jackson P.S., Sutherland L.A. (2000): International Agenda for Botanic Gardens in Conservation. Botanic Gardens Conservation International, U.K., ISBN 0 9520275 93, 56 pp.
- Zahradnický slovník naučný 1-5 (1994-2001). Ústředí zemědělských a potravinářských informací, Praha

Právní předpisy, rozhodnutí, nařízení / Legislation, Decisions, Regulations

- Decision 391: Common Regime on Access to Genetic Resources
 EC Council Regulation 870/2004 (Nařízení Rady ES 870/2004)

Instrukce MLVH ČSR o bance lesního osiva č.j. 10984/ORLH/284/OPV/85 ze dne 1.11. 1985
Metodický návod Státní veterinární správy ČR 8/2000
Vyhláška ministerstva zemědělství ČR 75/1996 Sb. (Ministry of Agriculture Decree 75/1996) (Vyhláška se nevztahuje na hospodářská zvířata.)
Zákon 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání
Zákon 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (Lesní zákon)
Zákon 148/2003 Sb., o konzervaci a využívání genetických zdrojů rostlin a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství
Zákon 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin)
Zákon 162/2003 Sb., o podmínkách provozování zoologických zahrad a o změně některých zákonů
Zákon č.178/2006 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin
Zákon 344//2006 Sb., o plemenitbě

Zkratky citované / Abbreviations cited:

ABS Good Practice – viz/see Biber-Klemm S., Martinez S. 2006
ABS Management Tool – viz/see SECO 2007
BGCI – viz/see Botanic Gardens Conservation International
CBD – viz/see Secretariat of the Convention on Biological Diversity 2005
Draft Guidelines on ABS – viz/see Secretariat of the Convention on Biological Diversity 1999
FAO GBFA - viz/see FAO 2001: Glossary of Biotechnology for Food and Agriculture
Forest Encyclopaedia – viz/see Lesnický naučný slovník 1994-1995
GBA – viz/see Secretariat of the Convention on Biological Diversity 2001
Glossary of GT – viz/see Technische Universität München 2006
Iied – viz/see International Institute for Environment and Development 2008
ITPGRFA – viz/see FAO 2001
Livestock 1993 – viz/see Committee on Managing Global Genetic Resources 1993
MTA – viz/see Dotlačil 2005
NPKVGZ / NPCUGR – viz/see Ministerstvo zemědělství 2006
TBFRA - Temperate and Boreal Forest Resources Assessment – viz/
see UN ECE/FAO 1997

Rejstřík anglicko-český

A

Abortion
Access
Access to genetic resources and benefit sharing
Accession (of plant genetic resource)
Active collection (of plant genetic resources)
Adaptation
Agroecosystem
Agroforestry
Agromorphological characteristic
Anamorph
Animal genetic resources
Animal genetic resources databank
Animal in farm breeding
Animal kept for a hobby
Arboretum
Artificial selection

B

Bank of explants (archive)
Base collection (of plant genetic resources)
BGCI – Botanic Gardens Conservation International
Bio-cultural Heritage (BCH)
Biological diversity
Biological resources
Bioprospecting
Biotechnology
Botanic garden
Breed
Breed at risk
Breed at risk
Breed not at risk
Breeding

C

Catalogue of Cultures
Clone
Character
Characterisation
Collection of plant genetic resources
Conservation
Conservation *in vitro* / Slow-growth storage
Conservation of genetic resources
Core collection (of plant genetic resources)
Country of origin of genetic resources
Country providing genetic resources
Critically endangered breed
Critically endangered species of macroscopic fungus
Cross-pollinated plant
Critically endangered (taxon, species)
Cryogenic storage (= cryopreservation)
Cultivated or domesticated species
Culture collections

D

Dam
Dangerous animal species
Depositary institution
Designation process
Documentation of genetic resource
Donor

E

Economic value of genetic resource
Ecosystem
Embryo cloning
Embryo transfer
Endangered breed
Endangered taxon
Endangered species of macroscopic fungus
Entity
Evaluation of nimal genetic resource
Ex situ conservation
Extinct in the wild

F

Farming system

Abort, potrat
Dostupnost
Přístup ke genetickým zdrojům a rozdělování přínosů z nich
Položka (genetického zdroje rostlin)
Aktivní kolekce (genetických zdrojů rostlin)
Adaptace
Agroekosystém
Agrolesnictví
Agromorfologický znak
Anamorfa
Genetické zdroje hospodářských zvířat
Databanka genetických zdrojů zvířat
Zvíře ve farmovém chovu
Zvíře v zájmovém chovu
Arboretum
Umělý výběr

Banka (archiv) explantátů
Základní kolekce (genetických zdrojů rostlin)
BGCI - Mezinárodní sdružení botanických zahrad
Bio-kulturní dědictví
Biologická rozmanitost
Biologické zdroje
Bioprospekting
Biotechnologie
Botanická zahrada
Plemeno
Rizikové plemeno
Stupeň ohrožení plemen
Plemeno, které není ohroženo
Rozmnožování

Katalog kultur
Klon
Znak
Charakterizace
Kolekce genetických zdrojů rostlin
Ochrana
Ochrana / uchování genetických zdrojů *in vitro*
Uchování genetických zdrojů
Výběrová kolekce (genetických zdrojů rostlin)
Země původu genetických zdrojů
Země poskytující genetické zdroje
Kriticky ohrožené plemeno
Kriticky ohrožený druh makroskopické houby
Cizosprašná (alogamická) rostlina
Kriticky ohrožený (taxon, druh)
Kryokonzervace
Kulturní / domestikovaný druh
Sbírky kultur

Dam
Nebezpečné druhy zvířat
Ukládací instituce
Označování
Dokumentace genetického zdroje
Zůstavitel (dárce)

Hodnota genetického zdroje ?
Ekosystém
Klonování embryí
Přenos embryí
Ohrožené plemeno
Ohrožený taxon
Ohrožený druh makroskopické houby
Entita
Hodnocení genetického zdroje zvířat
Ochrana *ex situ*
Vyhynulý (taxon / druh)

System hospodaření

Fertilization	Oplodnění
Field gene bank / Repository	Polní genová banka
Forest seed bank	Banka lesního osiva
Forest tree reproduction material	Reprodukční materiál lesních dřevin
Founder stock, founder	Zakladatelská skupina, zakladatel
Freeze drying	Lyofilizace
G	G
Gene bank	Genová banka
Gene cloning	Klonování genů
Gene conservation unit	Genová základna
Gene-bases, gene reserves	Genové základny
Genepool	Genofond
Genetic diversity	Genetická rozmanitost
Genetic drift	Genetický posun
Genetic engineering	Genetické inženýrství
Genetic erosion	Genetická eroze
Genetic material	Genetický materiál
Genetic resource evaluation	Hodnocení genetického zdroje
Genetic resources	Genetické zdroje
Genetic resource collections	Sbírký genetických zdrojů
Genetic resources for agriculture	Genetické zdroje pro zemědělství
Genetic resources monitoring	Monitoring genetických zdrojů
Genotype	Genotyp
Germ	Zárodek
Germplasm	Germplasm (zárodečná plazma)
H	
Habitat	Stanoviště
Hand rearing	Umělý odchov
Heterothallism	Heterothalismus (adj. heterotalický)
High Yielding Variety (HYV)	Vysoce výnosná odrůda (VVO)
Holomorph	Holomorfa
Homothallism (adj. homothallic)	Homothalismus (adj. homotalický):
Husbandry, controlled breeding	Řízený chov
Hybrid (Cross)	Hybrid (Kříženec)
I	
<i>In situ</i> conservation	Ochrana <i>in situ</i>
Inbreeder	Samosprašná rostlina
Inbreeding	Inbreeding
Index Plantarum	Index Plantarum
Index Seminum	Index Seminum
Indigenous knowledge (IK)	Znalost domorodých komunit
Industrialized stock	Intenzivní (komerční, průmyslové) plemeno
Infective microorganism	Infekční mikroorganismus
Infective microorganisms - classification in risk groups	Infekční mikroorganismy - klasifikace podle rizikových skupin
Insemination	Inseminace (umělé oplodnění)
Integrated conservation	Integrovaná ochrana
Integration of gene bank programmes	Integrace programů genových bank
Intermediary	Prostředník
International depositary authority	Mezinárodní ukládací místo
Introduced species	Introdukovaný druh
Introduction	Introdukce
Invasive introduced species / Alien species	Invazní introdukovaný / invazní nepůvodní druh
IPEN – International Plant Exchange Network	IPEN – mezinárodní síť výměny rostlin
Isolate	Izolát
L	
Landrace	Krajová odrůda
Line	Linie
Long-term preservation	Dlouhodobá konzervace
Lyophilization (= freeze drying)	Lyofilizace
M	
Maintenance of microorganisms	Uchovávání mikroorganismů
Material Transfer Agreement (MTA)	Dohoda o přenosu materiálu
Metapopulation management	Management metapopulací
Molecular genetics	Molekulární genetika
Most original accession / most appropriate accession (MOA / MAA)	Nejoriginálnější vzorek / nejvhodnější vzorek (NOV / NVV)
Mutually Agreed Terms (MAT)	Vzájemně dohodnuté podmínky
N	
Natural selection	Přírodní výběr
Near-threatened species of macroscopic fungus	Téměř ohrožený druh makroskopické houby
O	
On-farm conservation	Konzervace on-farm
Outbreeder	Cizosprašná rostlina
Owners, Managers or Custodians	Vlastník nebo správce
P	
Parent (selected) trees	Rodičovské stromy

Passport data	Pasportní data
Pedigree	Rodokmen
Phenotype	Fenotyp
Plant genetic material	Rostlinný genetický materiál
Plant genetic resource evaluation	Hodnocení genetického zdroje rostlin
Plant genetic resources	Genetické zdroje rostlin
Plant genetic resources for food and agriculture	Genetické zdroje rostlin pro výživu a zemědělství
Planting stock, nursery stock of forest trees	Sadební materiál lesních dřevin
Pleomorphic	Pleomorfní
Population	Populace
Preservation of microorganisms	Konzervace mikroorganismů
Prior Informed Consent (PIC)	Předběžný/Předem dohodnutý souhlas
Probably extinct species of macroscopic fungus	Nezvěstný druh makroskopické houby
Provider	Poskytovatel
Q	
Quarantine organism (= Quarantine pest)	Karantenní organismus (karanténní škůdce)
R	
Raising	Odchov
Rearing	Chov
Rearing for breeding	Chov pro rozmnožování
Rearing game for hunting purposes	Chov zvěře pro myslivecké účely
Recipient	Příjemce
Recipient of genetic resources	Příjemce genetických zdrojů
Regeneration (of forest stand)	Obnova (lesního porostu)
Region of provenance	Oblast provenience
Reintroduction (repatriation)	Reintrodukce (repatriace)
Reproduction	Rozmnožování
Reproductive (seed) stands	Semenné porosty
Restoration	Obnova
S	
Sample of genetic resource	Vzorek genetického zdroje
Seed material of forest trees	Semenný materiál lesních dřevin
Seed stands, clone archives and mother stands	Semenné sady, klonové sbírky a matečnice
Selection	Výběr
Self-pollinated plant	Samosprašná (autogamická) rostlina
Short-term preservation	Krátkodobá konzervace
Sibling species	Sourozenecké druhy
Sire	Sire
Species	Druh
Stakeholder	Zainteresovaný subjekt
Stands certified to seed collection of phenotype class A	Porosty uznané ke sklizni osiva fenotypové třídy A
Stands certified to seed collection of phenotype class B	Porosty uznané ke sklizni osiva fenotypové třídy B
Stillborn	Mrtvě narozené mládě
Storage under mineral oil (= oil overlay)	Uchovávání pod parafínovým olejem
Strain	Kmen
Studbook	Plemenná kniha
Subcultivation	Subkultivace
Sustainable use	Udržitelné využívání
Sustainability	Udržitelnost
T	
Teleomorph	Teleomorfa
Toxin and mycotoxin – classification of producers	Toxiny a mykotoxiny - klasifikace producentů
Toxinogenic microorganism	Toxinogenní mikroorganismus
Transgenic organism	Transgenní organismus
U	
User	Uživatel
V	
Variety	Odrůda
Vulnerable species of macroscopic fungi	Zranitelný druh makroskopických hub
Vulnerable species (taxon) VU	Zranitelný druh (taxon) VU
W	
Welfare	Pohoda zvířat – welfare
Wild animal / Wild plant	Volně žijící živočich / Planě rostoucí rostlina
Wild plant	Planá rostlina
Wild relative (genetic resource)	Planý příbuzný (genetický zdroj)
Working collection (breeders' collection)	Pracovní kolekce
Z	
Zoological Garden	Zoologická zahrada